

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Katja Saranka
Planhandläggare
010-2233289
katja.saranka@lansstyrelsen.se

SAMMANFATTANDE REDOGÖRELSE

1(44)

2019-12-03

401-1840-2019

Östhammars kommun
byggochmiljo@osthammar.se

Sammanfattande redogörelse för Östhammars kommun, Uppsala län

Inledning

Enligt 3 kap. 28 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska Länsstyrelsen minst en gång varje mandatperiod redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse till kommunerna inför aktualiseringen av översiktsplanen.

Den sammanfattande redogörelsen redovisar relevanta planeringsunderlag som kan underlätta kommunens arbete vid aktualitetsprövningen av gällande översiktsplan.

Kommunfullmäktige ska minst en gång per mandatperiod ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Läsanvisning till yttrandet

Yttrandet ska läsas tillsammans med Länsstyrelsens publikation *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, publicerad år 2018. Sammanställningen presenterar statliga intressen, mellankommunala frågor och allmänna intressen för hela länet. Denna sammanfattande redogörelse är specifik för Östhammars kommun. Yttrandet ska också läsas tillsammans med inkomna synpunkter från statliga myndigheter, se bilagor till yttrandet.

Innehåll

1. ÖVERSIKTSPLANEN.....	4
1.1. AKTUALITETSPRÖVNING AV ÖVERSIKTSPLAN.....	4
1.2. ÖP-MODELLEN.....	5
2. LÄNSSTYRELSENS SYN PÅ ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET.....	5
3. NATIONELLA OCH REGIONALA MÅL, PLANER OCH PROGRAM.....	6
3.1. AGENDA 2030 OCH HÅLLBARHETSMÅL.....	6
3.2. REGIONALA ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR MILJÖMÅLEN.....	7
3.3. REGIONAL HANDLINGSPLAN FÖR KLIMATANPASSNING.....	7
3.4. REGIONAL KLIMAT- OCH ENERGISTRATEGI.....	7
3.5. GOD BEBYGGD MILJÖ.....	8
3.6. INFRASTRUKTUR.....	8
3.7. EU:S DIREKTIV OM BYGGNADERS ENERGIPRESTANDA, EPBD.....	11
3.8. HAVSPPLAN.....	11
3.9. REGIONAL TILLVÄXT- OCH UTVECKLINGSPROGRAM.....	12
3.10. SOCIAL HÅLLBARHET I PLANERING.....	13
4. RIKSINTRESSEN.....	16
4.1. ÖVERBLICK RIKSINTRESSEN ÖSTHAMMARS KOMMUN.....	16
4.2. RIKSINTRESSEN 3 KAP. MILJÖBALKEN.....	17
4.3. RIKSINTRESSEN 4 KAP. MILJÖBALKEN.....	20
5. MILJÖKVALITETSNORMER (MKN).....	21
5.1. MKN FÖR VATTENKVALITET – YT- OCH GRUNDVATTEN.....	22
5.2. DAGVATTNET.....	22
5.3. MKN FÖR LUFT.....	22
6. STRANDSKYDD OCH LANDSBYGDsutveckling i STRANDNÄRA LÄGEN (LIS).....	23
7. MILJÖ, HÄLSA, SÄKERHET OCH RISK FÖR OLYCKOR.....	23
7.1. DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING.....	24
7.2. RISKER FARLIG VERKSAMHET OCH TRANSPORTER FARLIGT GODS.....	26
7.3. FÖRORENAD MARK.....	26
7.4. RISK FÖR ÖVERSÅMNING, RAS, SKRED OCH ANDRA NATURHÄNDELSER.....	27
7.5. ELEKTROMAGNETISKT FÄLT, UV-STRÅLNING OCH RADON.....	30
7.6. BULLER.....	31
8. HUSHÅLLNING MED MARK- OCH VATTENOMRÅDEN.....	32
8.1. JORDBRUKSMARK.....	32
9. BOSTADSBESTÅND OCH BOSTADSFÖRSÖRJNING.....	33
10. SOCIALT GOD LIVSMILJÖ.....	34
10.1. BROTTSFÖREBYGGANDE GENOM ARKITEKTUR OCH STADSPLANERING.....	34
11. MELLANKOMMUNAL PLANERING.....	35
11.1. REGION STOCKHOLM – RUFs OCH ÖMS.....	36
12. KULTURMILJÖ OCH FORNLÄMNINGAR.....	36
12.1. KOMMANDE UNDERLAG KULTURMILJÖ.....	37

13.	NATURVÄRDEN OCH NATURRESERVAT.....	37
13.1.	GRÖN INFRASTRUKTUR.....	37
13.2.	NATURRESERVAT.....	37
13.3.	INVASIVA ARTER (EU-FÖRORDNING NR 1143/2014).....	38
13.4.	EKOSYSTEMTJÄNSTER.....	39
13.5.	EKOLOGISK KOMPENSATION.....	39
13.6.	SKYDDADE ARTER OCH SKYDDSVÄRDA TRÄD.....	39
13.7.	GENERELLT BIOTOPSKYDD.....	39
14.	MARKAVVATTNING OCH MARKAVVATTNINGSFÖRETAG.....	39
14.1.	VATTENVERKSAMHET.....	40
15.	HÖGA OBJEKT OCH MOBILMASTER.....	41
15.1.	PÅVERKAN RADIOSIGNALER.....	41
16.	ÖVRIGA UPPLYSNINGAR SOM BERÖR ÖVERSIKTSPLANERING.....	41
16.1.	KAPACITETEN I TRANSMISSIONSNÄTET.....	41
16.2.	LAGÄNDRINGAR.....	42
17.	BILAGOR.....	43
17.1.	INKOMNA YTTRANDEN.....	43
17.2.	ÖVRIGA BESLUT OCH DOKUMENT.....	43
DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET.....		44
	SÅ HÄR HANTERAR VI DINA PERSONUPPGIFTER.....	44
	SÄNDLISTA.....	44

2019-12-03

401-1840-2019

1. Översiktsplanen

1.1. Aktualitetsprövning av översiktsplan

Enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. För att översiktsplanen ska fungera som ett strategiskt styrdokument och underlätta för efterföljande beslut om lovgivning, arbetet med att ta fram eventuella regionplaner, fördjupade översiktsplaner, detaljplaner eller områdesbestämmelser, krävs att den är aktuell. Minst en gång varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till om översiktsplanen är aktuell.

Processen för hur en aktualitetsprövning ska genomföras kan se olika ut bland annat beroende på hur ofta en aktualitetsprövning görs och vilka behov kommunen har. Det är inte reglerat i plan- och bygglagen hur en aktualitetsprövning ska gå till, mer än att det ska ske minst en gång per mandatperiod.

Länsstyrelsen ska minst en gång under mandattiden redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till översiktsplanen.

Vid aktualitetsprövningen ska en bedömning göras om översiktsplanen är aktuell utifrån de krav som anges i plan- och bygglagen. Det är översiktsplanen i sin helhet som ska bedömas, vilket omfattar översiktsplanen tillsammans med eventuella ändringar.

Vid aktualitetsprövningen gör kommunen en bedömning om planen uppfyller innehållskraven i plan- och bygglagen enligt 3 kap. 5 § PBL. Enligt 5 § ska det av översiktsplanen framgå:

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, och
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

1.1.1. Uppföljning av betydande miljöpåverkan

I samband med aktualitetsprövningen av översiktsplanen är det lämpligt att undersöka vilken betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen faktiskt har medfört.

Syftet med uppföljningen av betydande miljöpåverkan är att kommunen ska kunna upptäcka oförutsedd negativ påverkan på miljön och skapa förutsättningar för att

2019-12-03

401-1840-2019

vidta lämpliga avhjälpande åtgärder. Bestämmelsen ställer inga preciserade krav på hur uppföljningen ska gå till. Det är antagligen oftast lämpligt att integrera uppföljningen i den normala planeringsprocessen. Uppföljningen kan med fördel sammanfalla med den ordinarie översynen av en plan (jfr prop. 2003/04:116 sid. 68). Läs mer om uppföljning och övervakning i Naturvårdsverkets vägledning om strategisk miljöbedömning:

- <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Miljobedomningar/Strategisk-miljobedomning/Uppfoljning/>

1.2. ÖP-modellen

Boverket har arbetat fram ett förslag till hur kommunernas översiktsplaner kan utformas, den s.k. ÖP-modellen. De utgår från tre aspekter; utvecklingsstrategi, användning samt värden och hänsyn. Avsikten är att modellen ska vara flexibel, att alla kommuner och nivåer på den översiktliga planeringen, inklusive regional fysisk planering ska kunna använda sig av modellen. Östhammars kommun har använt flera element i modellen. Boverket har publicerat ÖP-modellen 1.0 i juni 2018 läs mer här:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/oversiktsplanen/utformning/modell/>

2. Länsstyrelsens syn på översiktsplanens aktualitet

Kommunen har redan beslutat om en aktualitetprövning av den gällande översiktsplanen 29 april 2019. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning om att det finns skäl att se över den gällande översiktsplan med motiveringen nedan.

Sedan kommunen antog sin översiktsplan 2016 har det skett flera lagändringar och det har tillkommit nya mål, underlag och vägledningar som kommunen bör ta med i det kommande översiktsplanarbetet.

Men det Länsstyrelsen särskilt vill lyfta är följande. I den gällande översiktsplanen saknas ett ställningstagande vilken befolkningsökning som nuvarande vattentäkter räcker till. Det saknas även beskrivning hur kommunen avser att lösa vattenförsörjningen när befolkningsmängden ökar samt vilken prioriteringsordning och tidshorizont det finns för de olika utbyggnadsområdena som kommunen avser planlägga för. I dagsläget begränsas möjligheterna att genomföra en planerad exploatering inom vissa delar av Östhammars kommun med anledning av begränsningar gällande tillgången på dricksvatten samt möjligheterna att ta hand om spillvatten då avloppsverken är maximerade i sin kapacitet.

Det Länsstyrelsen vill särskilt trycka på att kommunen tar hänsyn till i det kommande översiktsplanarbetet är:

- dricksvattenförsörjning både med hänsyn till framtida behov, befolkningsökning, **och** effekterna utifrån framtida klimatförändringar
- avloppsfrågan, prioriteringsordningen av och utbyggnadstakt av utpekade utbyggnadsområden utifrån en VA-plan.

3. Nationella och regionala mål, planer och program

En översiktsplan ska redovisa hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål samt planer och program som har betydelse för en hållbar utveckling.

Enligt 3 kap 5 § 4 p. PBL ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Läs mer om nationella mål och regionala mål, planer och program i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, se bilaga.

Sammanställningen finns även att ladda ner från Länsstyrelsens hemsida:

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/tjanster/publikationer/sammanstallning-av-statliga-och-mellankommunala-intressen---underlag-for-oversiktsplanering-i-uppsala-lan.html>

3.1. Agenda 2030 och hållbarhetsmål

I agenda 2030 finns flera mål som är direkt kopplade till samhällsplaneringen, bland annat om hållbara städer och samhällen, jämställdhet, hållbar konsumtion och produktion, ekosystem och biologisk mångfald, hållbar industri, innovationer och infrastruktur, rent vatten och sanitet för alla, för att nämna några.

I den nuvarande översiktsplanen saknas en uttryckt koppling till Agenda 2030. Då regionala utvecklingsstrategin ingår i en struktur av styr- och policydokument som ämnar att sammanlänka globala mål hela vägen till mål på kommunal nivå vore det önskvärt om Agenda 2030 även lyftes i den kommunala översiktsplanen för Östhammar. Detta för att påvisa hur kommunens mål som bidrar till regionala utvecklingsstrategin även bidrar till att uppfylla Agenda 2030.

Länsstyrelsen hänvisar kommunen till Agenda 2030:

- <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

Länsstyrelsen hänvisar också till miljömålen på naturvårdsverkets och regeringens hemsida, se länkar nedan.

Bl.a. har riksdagen beslutat om energipolitikens inriktning under 2018 (prop. 2017/18:228) där det övergripande målet är att energipolitiken ska förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005. År 2040 ska 100 procent av elproduktionen vara förnybar. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därmed ett nationellt intresse som behöver tillgång till mark- och vattenområden inom ramen för fysisk planering.

- <http://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>
- <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/miljo-och-klimat/mal-for-miljo/>

Samt till Boverkets vägledning om översiktsplanering för minskad klimatpåverkan:

2019-12-03

401-1840-2019

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/klimatpaverkan-och-oversiktsplanering/>

3.2. Regionala åtgärdsprogram för miljömålen

Sveriges miljömål är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala målen för hållbar utveckling som ingår i Agenda 2030. Länsstyrelsen tar i bred samverkan med aktörer i länet fram regionala åtgärdsprogram för miljömål inom fyra ämnesområden: klimat och energi (2018), ekosystem och biologisk mångfald (2019), vatten (2020) samt samhällsutveckling (2021). Åtgärdsprogrammen ger bland annat vägledning och stöd för att prioritera åtgärder och utvecklingsinsatser i miljöarbetet samt stimulerar till ökad samverkan mellan aktörer i länet.

Det första åtgärdsprogrammet *Färdplan för ett hållbart län – åtgärder för minskad klimatpåverkan*, finns publicerad på Länsstyrelsens hemsida:

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/tjanster/publikationer/fardplan-for-ett-hallbart-lan---atgarder-for-minskad-klimatpaverkan.html>

I syfte att stärka genomförandet av de fyra regionala åtgärdsprogrammen uppmanas länets aktörer att teckna hållbarhetslöften med Länsstyrelsen. Ett hållbarhetslöfte innebär att göra ett åtagande att genomföra ett urval av åtgärder ur ett eller flera av åtgärdsprogrammen.

Målet om att utsläppen av växthusgaser från inrikes transporter (exklusive inrikes flyg) ska minska med minst 70 procent till 2030 jämfört med 2010 leder till att Länsstyrelsen anser att kommunen behöver lyfta transportfrågan i det kommande aktualiseringsarbetet av den kommunomfattande översiktsplanen. Läs mer under avsnitten nedan som följer.

3.3. Regional handlingsplan för klimatanpassning

Den regionala handlingsplanen för klimatanpassning i Uppsala län reviderades år 2015/2016, se handlingsplan:

- <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e59fa/1526554411964/regional-handlingsplan-for-klimatanpassning-i-uppsala-lan-dell.pdf>

3.4. Regional klimat- och energistrategi

Länsstyrelsen har under juni 2019 uppdaterat klimat- och energistrategin för Uppsala län – *Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län*. Strategin ska utgöra underlag för prioriteringar och vara en vägledning i arbetet för minskad klimatpåverkan i länet. Strategin finns publicerad på Länsstyrelsens hemsida:

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/tjanster/publikationer/tillsammans-for-ett-fossilfritt-uppsala-lan---klimat--och-energistrategi.html>

I klimatstrategin framgår det bl.a. att närvärme kan hålla nere effektbehovet av el, vilket är strategiskt viktigt för de flesta kommuner. Länsstyrelsen anser att kommunen kan i det

2019-12-03

401-1840-2019

kommande översiktsplanarbetet redogöra och framhålla om effektsituationen ser annorlunda ut i Östhammars kommun, detta eftersom det kan av stor vikt för framtida etableringar. Kommunen kan även redogöra en strategi för om spillvärme från Forsmark ska eller inte ska utnyttjas för uppvärmning.

3.5. God bebyggd miljö

Under 2019 har Boverket publicerat en rapport gällande *Fördjupad utvärdering av God bebyggd miljö*.

- <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2019/fordjupad-utvardering-av-god-bebyggd-miljo/>

Boverket har också en vägledning för översiktsplaneringen för minskad klimatpåverkan, som ett led i arbetet att nå miljömålet God bebyggd miljö:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/klimatpaverkan-och-oversiktsplanering/>

Läs mer om God bebyggd miljö på Naturvårdsverket och Boverket:

- <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/God-bebyggd-miljo/>
- <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/miljomalsarbete/god-bebyggd-miljo/>

3.6. Infrastruktur

3.6.1. Nationell infrastrukturplan och länstransportplan

Regeringen har fattat beslut om ny nationell och regional plan för åren 2018–2029. Planering, finansiering och tidsplan för genomförande av om- och nybyggnadsåtgärder på det statliga vägnätet och järnväg styrs av *Nationell infrastrukturplan för transportsystemet 2018–2029* som tas fram av Trafikverket samt *Länstransportplan 2018–2029* som tas fram av Region Uppsala i Uppsala län. Länstransportplanen i Uppsala län omfattar även statlig medfinansiering till kommunala åtgärder i form av cykelvägar, kollektivtrafik samt trafiksäkerhets- och miljöåtgärder.

I den nationella planen är objekten väg 288 Gimo-Börstil samt farledsfördjupning Hargshamn med som namnsatta objekt för Östhammars kommun.

Väg 288 förbinder Uppsala-Östhammar och är ett viktigt stråk för bland annat pendling, både med kollektivtrafik och bil. En vägplan för ombyggnad till mötesfri väg med 100 km/tim kommer att starta under 2019. Vägen kommer troligen att gå kvar i befintlig sträckning med undantag förbi Hökhuvud där det kan bli aktuellt med en ny sträckning. Vägplanen kommer även att omfatta ny gång- och cykelväg mellan Gimo och väg 76 samt kollektivtrafikåtgärder och förbättringar i korsningar Gimo-Börstil.

2019-12-03

401-1840-2019

Befintlig farled till *Hargshamn* ska byggas ut för ökad kapacitet. Farleden ska muddras och utmärkningen kompletteras. Sjöfartsverket är i en fas då man påbörjat arbetet med den fasta utmärkningen och där upphandling pågår inför muddringen. Läs vidare under avsnitt om vattenverksamhet gällande Hargshamn. Läs vidare under avsnitt om vattenverksamhet gällande Hargshamn.

Gällande den regionala länstransportplanen är det Region Uppsala som tar fram förslaget. För Östhammars kommun är Gimo busstation med i planen.

Se vidare i Trafikverkets yttrande.

3.6.2. *Nationell godstransportstrategi*

Regeringen har i den *nationella godstransportstrategin* angett att mer gods ska flyttas från väg till järnväg och sjöfart. Länsstyrelsen anser att här kan kommuner generellt i sin planering beakta möjligheten att bidra till detta genom att behålla hamnar, kajer och omlastningsplatser, för att skapa eller bevara möjlighet att bedriva både godstransporter och kollektivtrafik på vatten. Detta tankesätt finns med i beskrivningen av Hargshamn i gällande översiktsplan.

3.6.3. *SOFT – Samordnad omställning till fossilfri transportsektor*

Energimyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att samordna omställningen av transportsektorn till fossilfrihet. Samordningsuppdraget, SOFT, pågår 2016–2019 och genomförs tillsammans med Transportstyrelsen, Trafikverket, Trafikanalys, Naturvårdsverket och Boverket. I uppdraget ingick bland annat att ta fram en strategisk plan, vilken överlämnades till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) den 28 april 2017, se planen på Energimyndighetens hemsida:

- <https://energimyndigheten.a-w2m.se/Home.mvc?ResourceId=5642>

I den strategiska planen pekas åtaganden ut för olika myndigheter för att kunna nå målet om 70 procent fossilfria transporter år 2030, samt för att skapa förutsättningar inom transportsektorn för att nå klimatmålet 2045. Samhällsplanering identifieras som en nyckelkomponent i omställning till fossilfria transporter. Kommunen bör i översiktsplaneringen ta i beaktande att transportsektorn ställer om till fossilfritt.

Utöver den strategiska planen har tre delrapporter överlämnats till regeringen den 16 juni 2017, om luftfart, sjöfart samt utvärdering och uppföljning av omställningen, se rapporter inom uppdraget på Energimyndighetens hemsida:

- <http://www.energimyndigheten.se/klimat--miljo/transporter/samordningsuppdrag-for-omstallning-av-transportsektorn/nationell-strategi-for-att-stalla-om-till-en-fossilfri-transportsektor/>

I koppling till SOFT-projektet har Boverket tagit fram en vägledning om flexibla parkeringstal, som slutrapporterades i oktober 2018. Vägledningen handlar om varför parkering för cykel och bil kan vara en viktig del i kommunens arbete med att skapa en mer hållbar stadsutveckling. Flexibla parkeringstal lyfts som en metod för kommunen att

2019-12-03

401-1840-2019

skapa förutsättningar för ett hållbart resande och effektivare markutnyttjande, som i sin tur kan leda till en mer attraktiv stadsmiljö:

- https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/parkering_hallbarhet/verktyg/

Länsstyrelsen vill lyfta att Harghamn har behov av framtidssäkring i form av möjlighet till fossilfri transportinfrastruktur för landtransporterna, t.ex. elektrifierad järnväg, tankmöjlighet för biodrivmedel och el för lastbilar samt eventuellt även möjlighet till elväg av något slag för vissa sträckor som Hargs hamn och Forsmarks slutförvar, där stora mängder bentonit kan komma att transporteras under lång tid.

3.6.4. Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon

På uppdrag av Länsstyrelsen Uppsala och Region Uppsala har BioDriv Öst tagit fram en regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon, publicerad i februari 2019. Huvudsyftet med planen är att den ska fungera som vägledning i arbetet med att bygga ut infrastruktur i form av tankstationer för förnybara drivmedel samt laddstationer för elfordon. Planen finns att ladda ner på Länsstyrelsens hemsida, se dokument under Relaterad information:

- <https://www.lansstyrelsen.se/upsala/stat-och-kommun/miljo/energi-och-klimat.html>

Åtgärder som kommuner kan ta med i översiktsplanen är t.ex. att redovisa lämpliga placeringar för publika laddstationer för personbilar men även för tyngre fordon. En annan åtgärd kan vara att ta fram riktlinjer om elanslutning för båtar och fartyg både i större och i mindre hamnar.

3.6.5. Riktlinjer för pendlarparkering

Den 23 april 2019 antog Region Uppsala *Riktlinjer för pendlarparkering i Uppsala län*. Riktlinjerna ska vara ett verktyg för att förenkla och förtydliga planeringsprocessen av pendlarparkeringar samt ge direktiv för finansiering av pendlarparkering genom statlig finansiering i länsplan. Riktlinjerna ska vara vägledande för var parkeringarna lokaliseras, hur de utformas och vilken standard de ska ha. De ska också ange ansvarsfördelning.

- <https://www.region uppsala.se/sv/Regional-utveckling/Infrastruktur/Infrastrukturplanering/Pendlarparkering/>

3.6.6. Regional cykelstrategi

Region Uppsala har tagit fram en regional cykelstrategi, fastställd i december 2017, för att främja cykling i länet samt ge underlag för prioritering av cykelvägsprojekt i länstransportplanen.

Den regionala cykelstrategin finns på Region Uppsalas hemsida:

- <https://www.region uppsala.se/sv/Regional-utveckling/Infrastruktur/Infrastrukturplanering/Regional-cykelstrategi-for-Uppsala-lan/>

2019-12-03

401-1840-2019

3.6.7. Digitalisering och bredband

Regeringen presenterade den 18 december 2016 en ny bredbandsstrategi för Sverige, *Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi*. Enligt denna är målet att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. Till 2025 är målet 98 procent, och hastigheten är höjd till 1 Gbit/s. I målet lyft även tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet i områden där människor normalt befinner sig som ett mål till 2023, se Regeringens hemsida:

- <https://www.regeringen.se/4b00e7/contentassets/a1a50c6a306544e28ebaf4f4aa29a74e/sverige-helt-uppkopplat-2025-slutlig.pdf>

En robust och välutbyggd IT-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden varför IT-infrastrukturen behöver tas med in i samhällsplaneringsprocessen både på regionnivå samt i alla kommuner, enligt Post och telestyrelsens (PTS) yttrande, se bilaga.

På den regionala nivån finns mål för bredband i den Regionala utvecklingsstrategin (RUS). Region Uppsala har även en digital agenda, del 1 och del 2. Del 1 och 2 av den digitala agendan kan laddas ned från Region Uppsalas hemsida:

- <http://www.lul.se/sv/Regional-utveckling/Infrastruktur/Digital-infrastruktur/>

Läs mer om digitalisering och bredband i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*.

3.7. EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda, EPBD

EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda, EPBD, har funnits sedan 2002. Det omarbetades 2010 och har nu omarbetats ytterligare en gång under våren 2018. Det nya direktivet godkändes den 14 maj 2018 och ska implementeras svensk lagstiftning 2019. Det nya direktivet ställer krav på laddpunkter och tomrör på parkeringar vid nyproduktion och omfattande renoveringar. Kravet på laddpunkter gäller vid nyproduktion av flerbostadshus både om parkeringen ligger i eller i anslutning till byggnaden. Kommunen bör ta detta i beaktande och förbereda för en utbyggnad av laddinfrastruktur för elfordon. Läs mer på Boverket:

- <https://www.boverket.se/sv/byggande/bygg-och-renovera-energieffektivt/nyheter-inom-energiomradet/vad-innebar-det-omarbetade-eu-direktivet-epbd/>

3.8. Havsplan

Havsplanen har varit på granskning under våren 2019 och i december 2019 ska regeringen fatta beslut. Havsplanerna täcker området som är en nautisk mil utanför baslinjen i territorialhavet till och med den ekonomiska zonen. Kommunala översiktsplaner och de nationella havsplanerna kommer därför, för större delen (11 sjömil) av territorialhavet, att överlappa varandra. Det kommunala planeringsansvaret omfattar även fortsättningsvis kommunens land- och havsområde ut till territorialgränsen, vilket bör framgå av kommunens kommande översiktsplan både i markanvändningskarta och i texter. Den nationella planen kommer, när den är antagen, att vara vägledande för den kommunala planeringen.

2019-12-03

401-1840-2019

Östhammars kommun ingår i planområdet Bottniska viken och havsplaneområdet Södra Bottenhavet. Länsstyrelsen lämnade inga omfattande synpunkter på det området i granskningsskedet och har inte fått några indikationer från Havs- och vattenmyndigheten att förslaget kommer att revideras i någon större omfattning. Det område som ligger öster om Gräsö skärgård är utpekad som ett område där särskild hänsyn ska tas till höga kulturmiljövärden, vilket är bl.a. landskapsbilden. Det finns också ett område där särskild hänsyn till höga naturvärden är markerad och dessutom finns farleder i området.

Havsplanen har en indirekt betydelse för inlandskommunerna genom kopplingarna land-hav, exempelvis vägar till hamnar, infrastrukturstråk etc. Läs mer om havsplanering på Boverkets hemsida och HaVs hemsida:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/hav/>
- <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planering-av-mark-och-vatten/havsplanering/>

3.9. Regional tillväxt- och utvecklingsprogram

Region Uppsala har påbörjat arbetet med att utforma nästa regionala utvecklingsstrategi. Revideringsprocessen sträcker sig fram till november 2020, då strategin planeras att beslutas i Region Uppsalas regionfullmäktige. Följ arbetet på Region Uppsala hemsida:

- <http://www.lul.se/sv/Regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi-uppsala-lan/Uppsala-lans-regionala-utvecklingsstrategi-revideras/>

3.9.1. Regional Arbetsmarknad

Utifrån Arbetsförmedlingens prognos om andelen arbetslösa inklusive personer i arbetsmarknadspolitiska program för Uppsala län 2019 var siffran för Östhammars kommun 3,6 procent under maj 2018. Prognosen fastslår att arbetsmarknaden i Uppsala län är fortsatt stark och efterfrågan på arbetskraft är hög. Läs mer om hur arbetsmarknadsutsikterna ser ut i Uppsala län:

- <https://arbetsformedlingen.se/download/18.4fb667a1169bfd2c0a68a36/1555568633802/prognos-uppsala-2019.pdf>

Trots att Forsmark och Sandvik Coromant har visst rekryteringsbehov så är det nödvändigt för kommunen att ha en diversifierad arbetsmarknad. Det är därför positivt att Östhammars kommun har som målsättning att årligen få nya företag att flytta till kommunen och att klättra på nationella listor som värderar villkoren för lokalt näringsliv och företagande.

Svenskt Näringslivs Företagsklimat gör årliga ranking av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. Här går det att ta reda på vilken uppfattning företagarna i kommunen har om företagsklimatet i kommunen.

- www.foretagsklimat.se

Digital infrastruktur är avgörande för möjligheterna att bo och verka på landsbygden. Östhammar har haft målet att bygga ut bredbandsnätet längs de

2019-12-03

401-1840-2019

prioriterade kommunikationsstråken. Detta har försvårats genom att Telia tagit bort kopparledningar för bredband och att privata aktörer skrivit avtal om att tillhandahålla bredband men detta har påbörjats sent eller inte alls. Avsaknad av tillgång till snabbt bredband är ett hinder för den regionala tillväxten och kan även påverka invånarnas vilja att stanna kvar i kommunen. Utbyggnad av fibernät på landsbygden stimulerar näringslivet. För att nå det regionala och lokala målet på att 90 procent av befolkningen ska ha tillgång till bredband på 100 Mbit/s till 2020 rekommenderas kommunen att uppdatera sin bredbandsstrategi från 2015.

3.10. Social hållbarhet i planering

Länsstyrelsen arbetar med att uppdatera *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, med ett avsnitt som behandlar frågor kopplade till social hållbarhet mer ingående. Uppdateringen av sammanställningen beräknas bli klar första kvartalet 2020.

I detta kapitel avser Länsstyrelsen lyfta fram ett urval av områden som berör social hållbarhet så som, folkhälsa, jämställdhet, barnperspektiv, integration och funktionshinderspolitik. Utöver detta hänvisar länsstyrelsen till Länsstyrelsen Västra Götalands arbete med social hållbarhet i planeringen:

- <http://extra.lansstyrelsen.se/op-portalen-vastra-gotaland/sv/sammanfattande-redogorelser/nationella-mal-planer-och-program/Sidor/default.aspx>

3.10.1. Mänskliga rättigheter

En stor del av Sveriges efterlevnad av konventionen för mänskliga rättigheter är avhängig ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig förvaltning. Samhällsplanering rör ytterst invånarens rätt till en skälig levnadsstandard, i vilken rätten till bostad ingår. En fungerande bostadsförsörjning påverkar också individens rätt till privatliv, utbildning, hälsa och kultur med mera. Översiktsplaneringen aktualiserar dessutom rättigheter som rör icke-diskriminering, tillgänglighet, personlig säkerhet, delaktighet och inflytande.

2016 fastslog regeringen mål för att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter, i den nationella strategin för mänskliga rättigheter (2016/17:29). Av strategin framgår att både myndigheter och domstolar är skyldiga att så långt det är möjligt tolka svenska rättsregler på ett sådant sätt att de blir förenliga med Sveriges konventionsåtaganden. Läs mer om regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter:

- <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2016/10/skr.-20161729/>

3.10.2. Folkhälsa

2019-12-03

401-1840-2019

I juni 2018 antog riksdagen ett nytt övergripande mål och en ny målstruktur för folkhälsopolitiken. Målet är att hälsan ska vara mer jämlikt fördelad och att hälsoklyftorna i samhället ska minska. Syftet med folkhälsopolitiken är också att skapa en mer långsiktig och förebyggande struktur för folkhälsoarbetet.

- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/folkhalsopolitiska-mal/>

Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting driver ett samarbetsprojekt kallat "Mötesplats social hållbarhet", vilket är en plattform för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. I mötesplatsen samlas frågor som rör den sociala dimensionen i hållbar utveckling och som ytterst handlar om att bidra till att utjämna de hälsoskillnader som finns mellan olika grupper i befolkningen:

- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/motesplats-social-hallbarhet/>

3.10.3. Jämställdhet i planering

I Sverige finns målet för jämställdhetspolitiken, vilket är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Området omfattar bland annat frågor som makt, inflytande, ekonomi, hälsa, utbildning, arbete och fysisk integritet. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att arbeta med att ta fram perspektiv som belyser olika gruppers behov i samhället, för att nå regeringens mål om jämställdhet. Det är också viktigt att säkerställa att en bred representation av erfarenheter finns med under hela planprocessen, från politiker till medborgardialoger. För mer information om jämställdhetsmålen och jämställdhet i planeringen hänvisar Länsstyrelsen till regeringens mål för jämställdhetspolitiken:

- <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/mal-for-jamstallldhet/>

På regional nivå har Länsstyrelsen tagit fram en strategi för jämställdhet i samarbete med bland annat länets kommuner. En redovisning av arbetet finns på Länsstyrelsens hemsida:

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/tjanster/publikationer/redovisning-av-regional-strategi-for-jamstallldhet-2018-2020.html>

Länsstyrelsen Skånes vägledning för jämställd fysisk planering:

- <https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/vagledning-for-jamstallld-fysisk-planering.html>

Boverkets vägledning om jämställdhet i samhällsplanering:

- <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/jamstallldhet-i-samhallsplaneringen/>

3.10.4. Barnrättsperspektivet

Enligt artikel 2 och 12 i Barnkonventionen kan rättigheten för unga människor innebära en skyldighet för beslutsfattare och planerare att inhämta underårigas synpunkter i samband med upprättande av detaljplan, översiktsplan samt miljöbedömning (MKB) då

2019-12-03

401-1840-2019

barn särskilt berörs. En metod kan vara att använda sig av Barnkonsekvensanalyser (BKN) Boverket har också tagit fram allmänna råd för barns utemiljö, se:

- <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/barns-och-ungas-utemiljo/>

Studie av skolors friytor samt karttjänst

Statistiska Centralbyrån har, på Boverkets uppdrag, studerat skolornas friytor, det vill säga den yta där barnen på egen hand kan vara utomhus och leka. I rapporten studeras regionala variationer, hur friytorna är utformade och hur skolgårdens storlek förändrats under de tre läsåren som undersökningen gjorts. Studien har gjorts i samarbete med Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Skolverket, Tankesmedjan Movium och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Till rapporten finns en karttjänst för Grundskolor och friytor, se:

- <https://gis2.boverket.se/apps/js/www/friytorgrundskolor/>

3.10.5. Funktionshinderspolitiken och universell utformning

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas. Arbetet med genomförandet av funktionshinderspolitiken är inriktat mot fyra områden: principen om universell utformning, befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och att förebygga och motverka diskriminering (Prop. 2016/17:188). Läs om nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken:

- https://www.regeringen.se/49aa12/contentassets/0571a7504d49428292a6ab114e4b0263/nationellt-mal-och-inriktning-for-funktionshinderspolitiken-prop-2016-17_188.pdf

Principen om universell utformning utgör en central del av hållbar stadsplanering för att skapa en stad för alla. I ett universellt utformat samhälle planeras och skapas miljöer, produkter och tjänster utifrån vetskapen att människor är olika och har olika förutsättningar. Läs om *Hållbara städer och universell utformning*, 2018, på Myndigheten för delaktighet:

- <http://www.mfd.se/globalassets/dokument/publikationer/pm-och-skrivelser/2018/pm-hallbara-stader-och-universell-utformning.pdf>

3.10.6. Integration och etablering

Det nationella målet för integrationspolitiken är att tillgodose lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Målet ska bidra till att skapa bättre förutsättningar för att nyanlända och andra utrikes födda ska komma i arbete eller utbildning och etablera sig i samhället. Läs om mål och inriktning för nyanländas etablering:

- <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/nyanlandas-etablering/>

2019-12-03

401-1840-2019

Uppsala län har sedan hösten 2018 en regional överenskommelse för integration och etablering som signerats av länets samtliga kommuner, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan, SLU, Uppsala universitet samt Region Uppsala. Överenskommelsen har tre tematiska områden där bosättning och mottagande utgör en utav dem. Där har parterna kommit överens om att skapa långsiktiga lösningar i boendefrågor för målgruppen nyanlända. Överenskommelsen sträcker sig fram till 2021 och kompletteras med en handlingsplan med tillhörande aktiviteter som syftar till att nå upp till överenskomna målen. För 2019 står erfarenhetsutbyte i fokus när det gäller bosättning och mottagande i länet.

Regeringen har beslutat att 7 100 nyanlända ska omfattas av anvisning till landets kommuner år 2020. Vidare framgår det i förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner att 312 nyanlända ska anvisas till Uppsala län år 2020. Länsstyrelsen ska, enligt 5 § förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningsförordningen), besluta om ett kommunal. En kommun är skyldig, enligt 5 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen), att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Lagen gäller för nyanlända under vissa förutsättningar. Den regionala överenskommelsen, som är beslutad av Råd för Social hållbarhet i november 2018, och en uppföljningsrapport för 2019, se bifogade dokument.

4. Riksintressen

Syftet med riksintressen och riksintressesystemet i Länsstyrelsen beskrivs i *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, se bilaga.

4.1. Överblick riksintressen Östhammars kommun

Riksintressena finns i 3 och 4 kap. miljöbalken. I tabellen nedan redovisas enbart de riksintressen som berör Östhammars kommun, och om dessa har förändrats sedan kommunen antog översiktsplanen den 13 december 2016 eller om någon revidering eller översyn pågår eller ska ske inom kort.

I de efterföljande avsnitten i beskrivs endast de riksintresseområden där det har skett förändring eller där Länsstyrelsen har information eller medskick till kommunen till det kommande översiktsplanarbetet. I övrigt hänvisar Länsstyrelsen till det som står om respektive riksintresse i dokumentet *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*.

Riksintresse	Lagrum	Berör Östhammar	Förändring
Yrkesfiske	3 kap. 5 § MB	Ja	Översyn pågår
Naturvård	3 kap. 6 § MB	Ja	Nej
Kulturmiljövård	3 kap. 6 § MB	Ja	Planeras ske under 2020
Friluftsliv	3 kap. 6 § MB	Ja	Ja

2019-12-03

401-1840-2019

Värdefulla ämnen och material	3 kap. 7 § MB	Ja	Nej
Energiproduktion, anläggningar Energiproduktion, vindbruk Energidistribution	3 kap. 8 § MB	Ja	Ja
Kommunikationer för väg, järnväg, luftfart samt sjöfart	3 kap. 8 § MB	Ja	Ja
Anläggningar för avfallshantering	3 kap. 8 § MB	Ja	Nej
Totalförsvaret	3 kap. 9 § MB	Ja	Ja
Östhammarskusten	4 kap. 4 § MB	Ja	Ja
Natura 2000	4 kap. 8 § MB	Ja	Ja

4.2. Riksintressen 3 kap. miljöbalken

De riksintresseanspråk som kan ställas finns angivna i 3 kap miljöbalken och kan gälla s.k. bevarandeintressen eller s.k. exploateringsintressen. I kapitlet anges bara allmänt de ändamål, till exempel naturvård eller kommunikationsanläggning, som gör att ett område kan vara av riksintresse. Statliga myndigheter med ansvar för olika sektorer har fått i uppgift att för sina respektive sektorer ange geografiska områden som myndigheterna anser rymmer värden, funktioner eller framtida exploateringsvärden av riksintresse. Hur ansvaret är fördelat mellan de olika myndigheterna framgår av förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. Syftet är att hävda det riksintressanta i den fysiska planeringen.

Till varje riksintresseområde ska det höra en värdebeskrivning som beskriver värdena eller funktionen och ibland anger vad som påtagligt kan skada dessa.

4.2.1. Riksintresse yrkesfiske

Översyn av riksintresse för yrkesfiske pågår. Tills vidare gäller de områden av riksintresse som beslutades av Fiskeriverket 2006. Dessa är skärgårdsområdena vid Östhammars och Öregrund samt hamnen i Öregrund. Se Länsstyrelsens sammanställning av statliga intressen.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) är den myndighet som genomför översynen av riksintresseområde och som ska besluta om nya sådana. I samband med översynen har Länsstyrelsen fått uppgifter från kommunen att fiskehamnen av riksintresse i Öregrund har flyttat till ett annat läge, till Rörhamn längre söderut. Länsstyrelsen har meddelat HaV att om hamnen även fortsättningsvis ska vara av riksintresset ska det aktuella läget vara vid Rörhamn. Om kommunen har någon annan synpunkt får dialog föras om detta inom ramen för översiktsplaneringen.

De nya områdena av riksintresse ska förutom hamnar omfatta fångstområden samt områden för lek och andra viktiga ekosystemfunktioner för fisk. För att peka ut de sistnämnda områdena behöver HaV kompletterande underlag från såväl kommuner som länsstyrelser. Översynen av uppväxtområden bedöms fortsätta under 2020.

Mer information om översynen finns på HaVs hemsida.

2019-12-03

401-1840-2019

- <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/remisser-fran-hav/remisser/2019-04-05-remiss-gallande-oversyn-och-revision-av-omraden-som-ar-av-riksintresse-for-yrkesfiske.html>

4.2.2. Riksintresse kulturmiljövård

Det finns 12 riksintresseområden för kulturmiljövård inom Östhammars kommun. Länsstyrelsen avser att göra en översyn för riksintressen för kulturmiljövård i Östhammars kommun under 2020. Syftet med översynen är att aktualisera och uppdatera motiv och värdetexter samt att ev. se över gränsdragningarna.

I redovisning av riksintressen för kulturmiljö ska hänvisning anges i form av RAÄ:s nomenklatur, t.ex. Djursten, C 25.

4.2.3. Riksintresse friluftsliv

Naturvårdsverket beslutad den 22 december 2016, strax efter att kommunen antog den aktuella översiktsplanen, om två nya riksintresseområden för friluftsliv som berör Östhammars kommun. Områdena kallas, FC 03 Flororna och Finnsjön samt FC 05 Öregrunds och Gräsö skärgård.

Naturvårdsverket har tagit fram en metod för kartläggning av områden för friluftsliv. En kartläggning av områden för friluftsliv ger kunskap om hur och var friluftsliv bedrivs i kommunen, vilka områden som har potential att utvecklas och lyfter fram känslighet av olika slag. Friluftsliv är ofta en mellankommunal fråga varför kartläggningen kan användas i samverkan mellan flera kommuner. En kartläggning blir ett av flera underlag för kommunens fysiska planering, se mer på Naturvårdsverkets hemsida:

- <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Friluftsliv/Kartlagga-naturomraden/>

4.2.4. Riksintresse energiproduktion och energidistribution, Forsmark

Energimyndigheten har den 15 april 2019 (Energimyndighetens dnr 2019-3306) tagit beslut om Riksintresse energiproduktion och energidistribution Forsmark. I beslutet ingår en bedömning att anslutningsledningar till nästa stamnätsstation är av riksintresse enligt 3 kap. 8 § MB. Värdebeskrivningen och den geografiska avgränsningen är sekretessbelagd och får begäras ut från Länsstyrelsen.

Energimyndigheten har publicerat en sektorsbeskrivning för energiproduktion som ger underlag om värdena och hur de kan omhändertas i fysisk planering, se Energimyndighetens hemsida:

- http://www.energimyndigheten.se/globalassets/fornybart/riksintressen/energiproduktion/sektorsbeskrivning-energimyndigheten-ri_energiproduktion-och-energidistribution-20190415.pdf

2019-12-03

401-1840-2019

4.2.5. Riksintresse kommunikationer

Läs om riksintressen för kommunikationer i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, se bilaga.

Luftfart

Luftfartsverket bevakar den civila luftfartens intressen inom 60 km radie från civila flygplatser. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på rutiner för remisser av höga objekt kopplade till den civila luftfarten. Det är inte bara Försvarets intressen som kan påverkas negativt av höga objekt utan även den civila luftfarten. Höga objekt kan exempelvis vara byggnader, master, torn, skyltar, vindkraftverk. För civil luftfart gäller att objekt som högre än 20 meter över hela landet ska remitteras till LFV. Det är endast Försvarsmakten som har gränserna 45 meter innanför sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför.

De södra delarna av Östhammars kommun berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Stockholm-Arlanda flygplats.

Rutiner för remisser av höga objekt framgår av Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen* sid. 44. Ytor för hinderfrihet kring civila flygplatser av riksintresse framgår av Trafikverkets underlag:

- <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/luftfart-i-samhallsplaneringen/Hinderfrihetsytor-vid-riksintresseflygplatser/>

Sjöfart, hamnar och farleder

Sjöfartsverket levererar underlag till Trafikverket, som är den myndighet som ansvarar för att peka ut riksintressen för sjöfart. Östhammars kommun har i översiktsplanen 2016, på ett bra sätt beskrivit riksintresset för hamnar och farleder.

Sjöfartsverket har i sitt yttrande lämna synpunkt om redovisning av farleder i karta som kommunen kan ta med i det kommande aktualiseringsarbetet. Länsstyrelsen hänvisar till Sjöfartsverkets yttrande, se bilaga.

4.2.6. Riksintresse för totalförsvarets militära del

Utöver det som står i *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen* har Försvarsmakten följande att tillägga:

Försvarsmakten har uppdaterat riksintressekatalogen sedan Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen* publicerades. Försvarsmakten beslutade om nu gällande *Riksintressen för totalförsvarets militära del för Uppsala län 2018, FM2018-22570:1 bilaga 16*, den 20 december 2018. Riksintressekataloger med de senaste revideringarna finns på Försvarsmaktens hemsida.

Kommunen har i den gällande översiktsplanen beskrivit riksintressen för totalförsvarets militära del korrekt både i text och på karta. Däremot uppmärksammar Försvarsmakten att det saknas ett område med särskilt behov av hinderfrihet kring Rotens skjutfält på kartan. Detta bör kommunen ta med det kommande aktualiseringsarbetet.

2019-12-03

401-1840-2019

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma kommunen på att det tydligt ska framgå att hela landet är samrådsyta för höga objekt. Vid planering av höga byggnadsverk som är högre än 20 meter utanför och högre än 45 meter innanför sammanhållen bebyggelse ska ärendet remitteras till Försvarmakten, i enlighet med Försvarmaktens yttrande, se bilaga. I fråga om höga objekt/flyghinder tillämpar Försvarmakten samma definition som Luftfartslagen. Sammanhållen bebyggelse definieras utifrån Lantmäteriets översiktskarta i skala 1:250 000.

För väderradarer redovisas nu ett större påverkansområde i form av område med särskilt behov av hinderfrihet. Detta på grund av att störningar från höga objekt i enstaka fall kan förekomma inom en radie av 50 km från väderradarn. Östhammars kommun berörs av område med särskilt behov av hinderfrihet kring väderradar Arlanda. Inom hinderfrihetsområdet kan höga objekt komma att påverka väderradaren. Försvarmakten tillhandahåller shapefiler över riksintressena med tillhörande påverkansområden.

4.2.7. Riksintresse för totalförsvarets civila del

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2021 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Planeringsarbetet ska utgå från förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid samt ge en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ansvarar för utpekandet av riksintressen för totalförsvarets del. MSB arbetar med att se över bedömningen av behov att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. MSB hänvisar till MSB:s hemsida för uppdaterad information om detta.

- <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/riksintresse/>

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. I översiktsplanen bör samhällets beredskap framgå i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäkter och viktig infrastruktur i övrigt. Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten, exempelvis tillgängligheten och raslaster. Se karta över landets skyddsrum i länken nedan. Läs även MSB:s yttrande, se bilaga.

- https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkel-karta_skyddsrum/

I dagsläget utreds transmissionsnätets mark- och vattenanspråk av MSB för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del, enligt 3 kap 9 § MB. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL och 3 kap 8–9 §§ MB eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig.

Energimyndigheten har utpekat riksintressefrågan som ett prioriterat arbetsområde under 2019 och utreder möjligheten att utpeka transmissionsnätet som riksintresse för energidistribution. Läs Svenska Kraftnäts yttrande, se bilaga.

4.3. Riksintressen 4 kap. miljöbalken

2019-12-03

401-1840-2019

I miljöbalkens 4 kapitel finns särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa geografiskt angivna områden. Områdena pekades ut i början på 1970-talet inom den så kallade fysiska riksplaneringen som bedrevs fram till början av 1980-talet i ett samspel mellan riksdag, regering, länsstyrelser och kommuner. Riksplaneringen handlade om att se långsiktigt på anspråken, konflikter och dra upp riktlinjer för hushållningen med naturresurserna. Riktlinjerna formulerades för att hushålla med värdefulla resurser och områden som var utsatta för starkt exploateringsstryck.

4.3.1. Riksintresse enligt 4 kap. 4 § MB - Östhammarskusten

Länsstyrelsen har tagit fram ett planeringsunderlag för området av riksintresse enligt 4 kap. 4 § miljöbalken i Östhammars kommun. I arbetet har det identifierats att Länsstyrelsen och gällande översiktsplan har olika gränser på utbredningen av riksintresseområdet. Avvikelsen finns i den norra delen av området. Inom ramen för arbetet med översiktsplanen får kommun och Länsstyrelsens i dialog enas om en lämplig avgränsning.

4.3.2. Natura 2000-områden

Sedan gällande översiktsplan antogs har Länsstyrelsen uppdaterat samtliga bevarandeplaner för länets Natura 2000-områden vid två tillfällen. För Östhammars kommun innebär det att 36 områden fått nya bevarandeplaner.

Ett beslut om att fastställa nya bevarandeplaner för 84 natura 2000-områden fattades den 15 december 2016, med Länsstyrelsens diarienummer 511-0888-16 m.fl., se bilaga.

Det andra beslutet om att fastställa bevarandeplanerna togs den 31 mars 2017, med Länsstyrelsens diarienummer 511-6694-16 m.fl., och då var det 80 Natura 2000-områden som fick uppdaterade bevarandeplaner, se bilaga.

5. Miljökvalitetsnormer (MKN)

I översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 5 § PBL, framgå hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsen ska under samrådet verka för att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs (3 kap. 10 § PBL). Miljökvalitetsnormerna ska ange:

1. föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter och som inte får överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,
2. föroreningsnivåer eller störningsnivåer som skall eftersträvas eller som inte bör överskridas eller underskridas efter en viss angiven tidpunkt eller under en eller flera angivna tidsperioder,
3. högsta eller lägsta förekomst i yt- och grundvatten av organismer som kan tjäna till ledning för bedömning av tillståndet i miljön, eller
4. de krav i övrigt på kvaliteten på miljön som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

2019-12-03

401-1840-2019

EU-domstolen har i ett så kallat förhandsbesked (dom C-461/13) tagit ställning till vilka skyldigheter vattendirektivet medför för medlemsstater vid tillståndsprövningar av enskilda verksamheter eller projekt och om hur begreppet försämring av status ska tolkas. Begreppet ska tolkas på så sätt att, det sker en försämring så snart statusen hos minst en kvalitetsfaktor försämras en klass, exempelvis från god till måttlig eller från måttlig till otillfredsställande. Detta gäller även om den sammanvägda statusen inte försämras. Förbudet mot försämring av status gäller alltså på kvalitetsfaktornivå. Om en kvalitetsfaktor däremot redan är klassad som dålig, d.v.s. den sämsta statusklassen, är ingen ytterligare försämring tillåten ens på parameternivå.

5.1. MKN för vattenkvalitet – yt- och grundvatten

Sedan kommunen antog översiktsplanen 2016 har följande uppdateringar gjorts som berör frågor kopplat till MKN vatten och som kommunen behöver ta i beaktande i det kommande översiktsplanarbetet:

- Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten har ny version där nya miljögifter ingår.
- Statusklassningen cykel 3 finns nu i VISS.

Utöver ovanstående underlag ska kommunen beakta MKN för alla yt- och grundvattenförekomster i kommunen. Kommunen bör ta fram riktlinjer i översiktsplanen som redogör för hur MKN inte ska försämras i vattenförekomsterna. Östhammarsfjärden och Granfjärden har mycket dålig vattenkvalitet och det behöver kommunen beakta i översiktsplanen.

5.2. Dagvattnet

Länsstyrelsen vill påminna om att det är viktigt att i ett tidigt skede i planeringen skapa förutsättningar och plats för att ta hand om dagvatten i större skala, t.ex. genom att peka ut ytor som är reserverade för dagvattenhantering eftersom det är svårt att skapa plats för nya dagvattenlösningar i efterhand.

En ökad mängd dagvatten innebär med hänsyn till klimatförändringarna en ökad översvämningsrisk med risk för skador på bebyggelse, vilket kommunen bör ta i beaktande.

5.3. MKN för luft

Frågor om luftkvalitet bör integreras tidigt och systematiskt i planprocessen för att så långt det är möjligt undvika en försämrad luftkvalitet.

I samband med aktualiseringen av översiktsplanen vill Länsstyrelsen framhålla att luftfrågorna behöver förtydligas. I gällande översiktsplan nämns bland annat en förtätning av befintliga bebyggelsegrupper, en ökad trafik och en tillkomst av nya industrier utan att nämna hur luftkvaliteten ska säkras. Kommunen har däremot bedömt att luftföroreningar inte anses vara ett stort problem, i det sammanhanget saknar Länsstyrelsen en hänvisning till källa och/eller en motivering till kommunens ställningstagande.

2019-12-03

401-1840-2019

Naturvårdsverket har uppdaterat sin handbok om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft *Luftguiden, version 4*, i januari 2019, se länk nedan.

- <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/0100/978-91-620-0182-7/>

6. Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Kommunen har i sin gällande översiktsplan valt att inte peka ut några områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) vid insjöar och andra vattendrag. Om kommunen överväger att peka ut LIS områden så bör kommunen ta med detta i det kommande översiktsplanarbetet.

Kriterierna för att peka ut LIS-områden framgår av 7 kap 18 e § MB. Regler om vägledning för strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen framgår av Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen* sid. 31–33. I Uppsala län innebär kriterierna att LIS-områden inte får pekas ut längs kusten i Östhammars kommun.

Länsstyrelsen ser gärna att kommunen, i det kommande översiktsplanarbetet, utreder lämpliga lägen för att anlägga småbåtshamnar och redovisar det i översiktsplanen.

7. Miljö, hälsa, säkerhet och risk för olyckor

Miljö, hälsa, säkerhet och risk för olyckor är centrala begrepp i samhällsplaneringen och samhällsbyggandet och lyfts fram i PBL och MB samt lagen om skydd mot olyckor (LSO). Olika miljö- och riskfaktorer kan påverka människors hälsa och säkerhet eller miljön. Det kan ske direkt genom en olycka eller indirekt genom t.ex. miljöskador på lång sikt. Miljö- och riskfaktorer kan också påverka människor indirekt genom oro för hälsa och säkerhet och därmed medföra försämrade livskvalitet.

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. I detta ingår exempelvis naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor och Sevesoanläggningar. I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder.

Det är även viktigt att kommunen tar ställning i översiktsplanen för hur man avser hantera riskfrågor i kommande detaljplaner så att det finns en långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering. Frågan kommer ofta upp i detaljplanesammanhang men bör ha ett tydligt stöd i översiktsplanen för att kunna hanteras strategiskt och långsiktigt. Ett ställningstagande i översiktsplaner om kommunens syn på riskhantering är också ett stöd för bygglov som hanteras utan detaljplan.

2019-12-03

401-1840-2019

Länsstyrelsen upplyser om Boverkets nya vägledning, se länk nedan. Boverket har även fortsatt uppdrag på området.

- <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2017/vagledning-halsa-sakerhet-och-risker-i-pbl.pdf>

7.1. Dricksvattenförsörjning

Översiktsplanen ett viktigt verktyg för att ta hänsyn till kommunens nuvarande och potentiella dricksvattenresurs så att de inte påverkas av föroreningar genom olämplig markanvändning eller tas i anspråk för annan markanvändning. I översiktsplanen är det också lämpligt att bedöma om nuvarande och tillkommande bebyggelse kan försörjas med dricksvatten.

I dagsläget begränsas möjligheterna att genomföra en planerad exploatering inom vissa delar av Östhammars kommun med anledning av begränsningar gällande tillgången på dricksvatten samt möjligheterna att ta hand om spillvatten då avloppsverken har uppnått maximal kapacitet. Samtidigt saknas det i den gällande översiktsplanen ett ställningstagande vilken befolkningsökning som nuvarande vattentäkter räcker till. Det saknas även beskrivning hur kommunen avser att lösa vattenförsörjningen när befolkningsmängden ökar samt vilken prioriteringsordning och tidshorisont det finns för de olika utbyggnadsområdena. Dessa frågor behöver kommunen reflektera kring i det kommande översiktsplanarbetet. Boverket har en bra vägledning om dricksvattenförsörjning i kustområden som ger god vägledning om vilka aspekter som behöver belysas.

Kommunen behöver i det kommande översiktsplanarbetet även utreda var reservvattentäkter går att peka ut och ge bättre anvisningar om vilka möjligheter det faktiskt finns för att anlägga reservvattentäkter inom kommunen.

Vidare är det viktigt att kommunen beaktar vattenskyddsområden och viktiga vattenresurser i översiktsplanen, så att hänsyn kan tas i detaljplanering och vid lovgivning. Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen om att gränsdragningen för den sekundära skyddszonen för vattenskyddsområdet i Gimo har reviderats och redovisningen i den aktuella översiktsplanen stämmer inte överens med Länsstyrelsen beslut från 24 mars 2016 med dnr. 513-5901-2012. Korrekt gränsdragnings går att hämta från Länsstyrelsen webb-GIS. Länsstyrelsen informerar även att det pågår en revidering av vattenskyddsområdet för Börstil/Ed där vattenskyddsområdet kan komma att utökas, och även nya föreskrifter kan komma att påverka framtida exploateringar. Detta bör kommunen ta höjd för.

I den gällande översiktsplanen pekas bebyggelseutveckling på befintlig vattentäkt i Östhammar och dagvattenhanteringen genom lokalt omhändertagande (LOD) omnämns endast som generell lösning. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver i de områden som särskilt ligger inom vattenskyddsområden ange specifika lösningar och ha ett helhetsperspektiv för dagvattenhantering. Detta för att det tidigt ska framgå

2019-12-03

401-1840-2019

att inom vattenskyddsområde ska inte enskilda lösningar genomföras för att äventyra vattenkvaliteten i grundvattenresurserna.

Grundvattenresurserna bör även beskrivas med avseende på, i första hand läge, vattenkvalitet och sårbarhet. Om kommunen i den kommande översiktsplanen anser att det ska vara möjligt att bygga även lite inom områden som omfattas av ett vattenskydd, bör höjd tas för att tillräckliga skyddsåtgärder mot t.ex. brand i hus eller bil etc. behövs för den planerade bebyggelsen. Det vill säga att de bostäder som byggs inom känsliga områden behöver släckvattenzoner tas med i planläggningen, för att det vid olyckstillbud ska vara möjligt att skydda vattentäkten. Läs mer i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*.

Efter regeringens SOU 2016:32, *En trygg dricksvattenförsörjning*, har regeringen satsat på att höja skyddet för dricksvatten bland annat genom att ge länsstyrelserna utökade medel för att fastställa nya vattenskyddsområden samt revidera vattenskyddsområden. En förutsättning för länsstyrelsernas arbete med fastställande är att kommunerna arbetar med att ta fram underlag för både nya vattenskyddsområden och för sådana som är i behov av revidering. Östhammars kommun bör därför i sin aktualisering av översiktsplanen, utöver att ta hänsyn till befintliga vattenskyddsområden, ta fram tillräckligt underlag för att kunna ta hänsyn till nya vattenskyddsområden och revideringar av vattenskyddsområden. För att så på sätt säkra dricksvattentillgången och inte anta en översiktsplan som motarbetar arbetet med dricksvatten och vattenskyddsområden.

Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan för Uppsala län, som planeras bli klart under år 2020. Målsättningen är att ta fram ett underlag som är till nytta för kommunerna och länsstyrelsen i det fortsatta arbetet mot en långsiktig säker dricksvattenförsörjning. Inom ramen för arbetet har SMHI tagit fram ett underlag om klimatförändringarnas påverkan på vattenresurser i Uppsala län. Dessutom har SGU tagit fram en rapport "Bedömd grundvattentillgång för enskild vattenförsörjning i Uppsala län" (Rapport 2019:09). Underlaget som också finns som GIS-underlag är värdefullt i både VA-planering samt samhällsplaneringen och kan användas i översiktsplaneringen för att ta fram riktlinjer för var det är lämpligt med tillkommande bygglov för bebyggelse med enskild vattenförsörjning. Den kan också användas som underlag för att bedöma var det kan bli lämpligt att inrätta kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjningen. Kommunen kan även med stöd av 9 kap. 10 § MB föreskriva om tillståndsplikt för en ny anläggning för uttag av grundvatten om det är eller kan befaras bli vattenbrist.

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/stat-och-kommun/samhallsbyggnad/regional-vattenforsorjningsplan.html>
- <http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1909-rapport.pdf>
- <https://www.havochvatten.se/download/18.596b74d91518c04d1819127/1462284791685/rapport-2015-15-juridiken-kring-vatten-och-avlopp.pdf>

2019-12-03

401-1840-2019

Boverket publicerade en rapport gällande dricksvattenförsörjning 2018, Fysisk planering för en trygg dricksvattenförsörjning – behov och möjligheter. Läs mer på Boverket:

- <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2018/fysisk-planering-for-en-trygg-dricksvattenforsorjning--behov-och-mojligheter/>

Boverket har också tagit fram en vägledning för översiktsplanering i kust och hav, men avsnitten om dricksvatten är tillämplig på hela landet.

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hav/struktur/vattenforsorjning/>

Ett förändrat klimat kan ha stor påverkan på råvatten och dricksvattenförsörjningen. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok och vägledning för klimatanpassad dricksvattenförsörjning:

- https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel-kontroll/dricksvattenproduktion/kaskad-handbok-for-klimatanpassning_dricksvattenproduktion

SGU har nyligen kommit ut med en ny rapport ”Bedömning av grundvattentillgång för enskild vattenförsörjning i Uppsala län” (Rapport 2019:09) som Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen ser som underlag i planeringsarbetet.

- <http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1909-rapport.pdf>

7.2. Risker farlig verksamhet och transporter farligt gods

Länsstyrelsen kan konstatera att det inte har skett några väsentliga förändringar i befintliga eller planerade miljöfarliga verksamheter eller Sevesoverksamheter i Östhammars kommun sedan år 2016.

Det har däremot kommit en uppdatering av publikationen ”Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering (2017)” som är framtagen av MSB, Boverket och Naturvårdsverket. Länken är inaktuell i *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, den nya länken är följande:

- <https://www.msb.se/sv/publikationer/samhallsplanering-och-riskhantering-i-anslutning-till-storskalig-kemikaliehantering/>

Läs även mer om risker kopplat till transporter av farligt gods i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, sid. 36.

7.3. Förorenad mark

Östhammars kommun har i den gällande översiktsplanen redogjort för de områden som är utpekade som misstänkt förorenade. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att beroende på vilken typ av verksamhet som bedrivits på platsen kan föroreningsituationen och utbredningsområdets storlek variera.

2019-12-03

401-1840-2019

Kommunen behöver i den kommande översiktsplanen redogöra tydligare generella riktlinjer/tillämpningar som kommunen har för att hantera föroreningar vid framtida förändring av markanvändning t.ex. vid detaljplaneläggning. I den gällande översiktsplanen är de alltför löst skrivna.

Riktlinjerna ska ge stöd för hanteringen av misstänkt och konstaterat förorenade områden för att förhindra att planarbetet försenas eller försvåras. Riktlinjerna ska också ge vägledning för andra, till exempel exploatörer, om vad som kan komma att krävas av dem exempelvis i samband med byggprojekt. Riktlinjerna bör vara att länets inventering av potentiellt förorenade områden bör användas som ett kunskapsunderlag i ett tidigt skede vid detaljplanering och prövning av förhandsbesked och bygglov. I samband med detaljplaneläggning, prövning av förhandsbesked och bygglov ska det även klargöras om en förorening behöver efterbehandlas.

I arbetet med att aktualisera översiktsplanen behöver kommunen även beakta markföroreningar ihop med ändrad klimatpåverkan, d.v.s. om ändrad klimatpåverkan bedöms påverka eller ändra spridningsbilden av kända markföroreningar.

Läs mer om förorenad mark i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, sid. 37.

7.4. Risk för översvämning, ras, skred och andra naturhändelser

7.4.1. Lagändring – Krav på riskbedömning i översiktsplan

Den 1 augusti 2018 infördes ändringar i PBL, 3 kap. 5 §, Lag om ändring i PBL, SFS 2018:1732. Detta medför att det är tydligare att kommunen ska göra en riskbedömning i översiktsplanen kopplat till klimatförändringarna. Kommunerna är också skyldiga att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra. Riskbedömningarna bör i huvudsak kunna genomföras med hjälp av existerande geologiska, geotekniska och topografiska underlag som havsnivåhöjnings-, översvämnings-, ras- och skredkarteringar som nationella myndigheter och länsstyrelser tillhandahåller.

Enligt 3 kap 5 § PBL punkt 7 har kommunerna numera en skyldighet att i översiktsplanen redogöra för *"kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra"*.

Lagändringen innebär ett krav på att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Läs mer på Boverkets hemsida:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/lagandringar-i-pbl-och-pbf-1-augusti/>

7.4.2. Vägledning för klimatanpassning i fysisk planering

Länsstyrelsens vägledning om Klimatanpassning i fysisk planering från 2012 reviderades senast under 2016. Vägledningen går igenom hur klimatanpassning kan integreras igenom hela planprocessen, från översiktsplan ner till bygglov, utifrån

2019-12-03

401-1840-2019

fyra olika områden. Områdena är högre temperaturer, ökad nederbörd och översvämningar, stigande hav samt ras, skred och erosion. Vägledningen ger kommunerna stöd i planarbetet och utgör ett underlag för Länsstyrelsens bedömning av planer.

- <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e5a26/1526554905550/Klimatanpassning%20i%20fysisk%20planering%20-%20Vägledning%20från%20länsstyrelserna.pdf>

Länsstyrelsen vill även ge tips om en handbok *Naturbaserade lösningar mot översvämning* (2018). Broschyren är en kortversion av rapporten *Naturanpassade åtgärder för översvämning – Ett verktyg för klimatanpassning* (2018:13). Handlar om hur man på ett naturanpassat sätt kan hålla kvar vatten i landskapet så att risken för översvämning nedströms minskar. Organisation, planering, underlag och exempel på åtgärder är inkluderade.

- <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/tjanster/publikationer/ovriga/naturbaserade-losningar-mot-oversvamning.html>

7.4.3. *Vägledning ras, skred och erosion*

Statens geotekniska institut (SIG) har tidigare framfört att de geotekniska förhållandena i Östhammars kommun anses vara generellt som gynnsamma. Däremot anser SGI att det ändå är lämpligt att översiktligt i en kommuntäckande kartläggning redovisa de geologiska och geotekniska förhållanden samt eventuella risker för ras och skred, som underlag för strategiska val av markanvändning i översiktsplanen. I den bör det särskilt framgå i vilken utsträckning de geotekniska säkerhetsfrågorna är styrande för markanvändningen, det vill säga områden där markens stabilitet kan orsaka svårigheter vid planläggning och/eller särskilt behöver utredas i samband med detaljplanläggning eller bygglovgivning. Läs mer om SGI:s synpunkter i deras yttrande, se bilaga.

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma kommunen på att SGI i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl.a. MSB och Sveriges geologiska undersökning (SGU), har tagit fram en vägledning kring ras, skred och erosion:

- <https://www.swedgeo.se/sv/samhallsplanering--sakerhet/planeringsunderlag/kartunderlag-om-ras-skred-och-erosion/>
- <http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-v1.pdf>

SGI har även en kartvisningstjänst där underlag för ras, skred och erosion finns samlade och som uppdateras årligen. Tjänsten har utökats med flera nya kartunderlag sedan den första utgåvan 2015. Nu senast har Skogsstyrelsen kompletterat med information om områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. Inom Östhammar kommun har exempelvis SGU har tagit fram en karta över områden som på en översiktlig nivå kan ha förutsättningar för skred i finkornig jordart, samt kartor med stränders eroderbarhet. Se kartvisningstjänsten:

- <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

2019-12-03

401-1840-2019

För kännedom kommer riskområden för klimatrelaterade ras, skred, erosion och översvämningar att kartläggas framöver. Regeringen har gett SGI och MSB i uppdrag att identifiera områden i Sverige där det finns risk för klimatrelaterade ras, skred, erosion och översvämningar. Uppdraget innebär också att beskriva sannolikhet och samhällsekonomiska konsekvenser. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 maj 2021.

- <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/06/riskomraden-for-klimatrelaterade-ras-skred-erosion-och-oversvamningar-ska-kartlaggas/>

För ytterligare information om, bland annat, hur geotekniska säkerhetsfrågor bör hanteras i planprocessen, se följande film:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Aldfd98UopU>

7.4.4. Tillsynsvägledning om naturolyckor

På regeringens uppdrag har Boverket tagit fram en tillsynsvägledning för naturolyckor gällande översvämning, ras, skred och erosion. Den nya tillsynsvägledningen riktar sig i första hand till länsstyrelser men även kommunala planerare kan finna stöd i frågor om hur översvämning, ras, skred och erosion kan hanteras utifrån PBL. Tillsynsvägledningen redogör bland annat för vad PBL föreskriver kopplat till naturolyckor och klimatanpassning samt innehåller stöd för att bedöma risker för översvämning, ras, skred och erosion vid planläggning, läs mer på Kunskapsbanken PBL:

- https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/

Tillsynsvägledning för översvämningrisk finns sedan tidigare, se Boverket:

- https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/

7.4.5. Nedladdningsbar lågpunktskartering

Lågpunktskartering för Uppsala län är nu nedladdningsbar och finns tillgänglig för nedladdning på Geodataportalen sök på *lågpunkt Uppsala län*:

- <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

7.4.6. Framtida havsnivå

SMHI har en hel del information om klimatförändringar och framtidens havsnivåer på sin hemsida. SGI har dessutom tagit fram en kartvisningstjänst för framtida havsvattennivåer:

- <https://www.smhi.se/klimat/havet-och-klimatet/havsniva-1.120165>
- https://gis.swedgeo.se/smhi_havsniva/

2019-12-03

401-1840-2019

7.4.7. Klimatanpassningsportalen

Länsstyrelsen hänvisar också kommunen till den myndighetsgemensamma sidan om anpassning till ett förändrat klimat, klimatanpassningsportalen:

- <http://www.klimatanpassning.se>

Lunds universitet har tagit fram en samverkansguide för kommuner, *Gemensam klimatanpassning – principer för hållbar samverkan mellan kommuner och medborgare* (2019). I den presenteras 12 principer och fyra strategiska mål för att stödja samverkan och medborgardeltagande i kommuners klimatanpassning.

- https://www.lucus.lu.se/sites/lucus.lu.se/files/gemensam_klimatanpassning_lu_2019.pdf

7.4.8. Översvämningskartering

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) översvämningskarteringar visar de områden som hotas av översvämning när vattenflödena uppnår en viss nivå. I MSB:s portal för översvämningshot går det både att se och ladda ned data om översvämningshot, exempelvis GIS-skikt och rapporter. Översyn av översvämningskartering pågår och beräknas vara klar i början av 2020. Se MSB översvämningskartering:

- <https://www.msb.se/sv/arnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-arnen/naturolyckor-och-klimat/oversvamning/oversvamningskarteringar-och-samordning/>

7.5. Elektromagnetiskt fält, UV-strålning och radon

Läs om risker kopplade till elektromagnetiska fält, UV-strålning och radon i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, s 40.

7.5.1. Kapaciteten i transmissionsnätet och elektromagnetiska fält

Gällande elektromagnetiska risker kring transmissionsnätanläggningar ska samråd hållas med Svenska Kraftnät om åtgärder planeras inom 250 m från transmissionsnätledning (tidigare kallade stamnätledning) och stationer. Schablonavstånd för ny bebyggelse för att undvika för höga elektromagnetiska fält framgår av SvK:s yttrande, se bilaga.

Vägledning finns även i *Kommunal samhällsplanering vid svenska kraftnäts stamnätanläggningar*, som bl.a. informerar om när SvK ska höras i ärenden enligt PBL:

- https://www.svk.se/siteassets/aktorsportalen/samhallsplanering/dokument/kommunal_samhallsplanering_vid_stamnatsanlaggningar_2018_a5_webb.pdf

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av Svenska kraftnäts anläggningar återfinns i skrifterna *Elnät i fysisk planering* och *Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i transmissionsnätet*. Dessa dokument finns publicerade på SvK:s webbplats:

- <https://www.svk.se/siteassets/om-oss/rapporter/elnat-i-fysisk-planering-webb.pdf>

2019-12-03

401-1840-2019

- <https://www.svk.se/siteassets/aktorsportalen/vagledning/vagledning-for-verksamhet-vid-markforlagd-kabel-i-transmissionsnatet-2.0.pdf>

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lyfter fram i sitt yttrande gällande elektromagnetiska fält kring luftledningar att Folkhälsomyndigheten är den som är tillsynsvägledande när det gäller miljöbalken eftersom det i det här fallet avser miljöfarlig verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen. Hänvisningar bör göras till referensvärden i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrift med allmänna råd om exponering för elektromagnetiska fält (SSMFS 2008:18). Läs mer i Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande, se bilaga, samt på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida:

- <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/regler/lagar-och-forordningar/>

Läs även Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande, se bilaga.

7.5.2. Lagändring Strålskyddslagen - påverkan referensvärden för radon

Den nya Strålskyddslagen (SFS 2018:396), trädde i kraft 1 juni 2018. Den nya lagen, förordningen och föreskrifterna genomför tillsammans EU:s strålskyddsdirektiv (2013/59/Euratom). Det har medfört förändringar i regleringen av radonhalter i inomhusluft i bostäder, lokaler och på arbetsplatser. Införandet av den nya strålskyddslagen har medfört att Folkhälsomyndighetens riktvärde för radon i inomhusluft inte längre är aktuellt. Istället bör man vid befintlig bebyggelse utgå ifrån referensnivå som anges i Strålskyddsförordningen (SFMFS2018:506).

Enligt Strålskyddslagen (SFS 2018:396) ska strålskyddet optimeras så långt det är möjligt och rimligt, optimering utgår ifrån den nationella referensnivån 200 becquerel per kubikmeterluft (Bq/m³) som det är olämpligt att överskrida.

Se mer på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida:

- <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/regler/foreskrifter/oversyn-av-vara-foreskrifter/>

Läs vidare i Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande, se bilaga.

7.5.3. Ultraviolet (UV) strålning

I sammanställning av statliga och mellankommunala intressen sid, 41 har Länsstyrelsen skrivit om barnperspektivet.

SSM vill betona vikten av att man när man planerar barns utemiljöer tar hänsyn till ultraviolet strålning. Det är viktigt att den miljö barnen vistas i innebär en variation vad gäller områden med sol och skugga. Samtliga cancerformer som har koppling till UV-strålning ökar i Sverige, och exponering i barndomen anses spela en särskild roll.

På SSM hemsida finns information om *Planera för sol och skugga på förskolegårdar och skolgårdar*. Detta kan användas som ett stöd för kommuner och andra som planerar skolgårdar, förskolegårdar och parker.

- <https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/omraden/sol-och-solarier/rad-och-rekommendationer/planera-for-sol-och-skugga-pa-forskolegardar-och-skolgardar/>

2019-12-03

401-1840-2019

7.6. Buller

7.6.1. Ändring i förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader

Ändring i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, SFS 2017:359, av vissa riktvärden för trafikbuller. Ändringen trädde i kraft den 1 juli 2017. Regeringen beslutade att höja riktvärdena för buller vid en bostadsbyggnads fasad från spår- och vägtrafik. Höjningen innebär inte ändrade krav för ljudmiljön inomhus. Regeringen höjde riktvärdena för buller vid en bostadsbyggnads fasad från spårtrafik och vägar enligt följande:

- en höjning av det befintliga riktvärdet 55 dBA ekvivalent ljudnivå till 60 dBA ekvivalent ljudnivå
- en höjning av det befintliga riktvärdet 60 dBA ekvivalent ljudnivå för bostäder upp till 35 kvm till 65 dBA ekvivalent ljudnivå.

Läs mer om regler och riktvärden för buller på Boverket:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelar-detaljplan/buller-vid-detaljplanering/regler-och-riktvarden-for-buller/>

Se förordningen på Sveriges Riksdags hemsida:

- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2015216-om-trafikbuller-vid_sfs-2015-216

8. Hushållning med mark- och vattenområden

8.1. Jordbruksmark

Länsstyrelsen har under 2019 påbörjat ett arbete med att ta fram ett underlag gällande jordbruksmark för Uppsala län. Underlaget förväntas vara klart under våren 2020.

I 3 kap. 4 § MB, anges följande om jord- och skogsbruk,

”Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.”

All brukningsvärd jordbruksmark, ska i största möjliga utsträckning, skyddas från exploatering enligt hushållningsbestämmelserna. Enligt Jordbruksverket minskar den brukningsbara arealen jordbruksmark både globalt och lokalt för varje år, vilket gör att bevarande av jordbruksmark är av stor betydelse för den fortsatta livsmedels- och energiförsörjningen i landet. Den brukningsvärda jordbruksmarken anses därmed mycket värdefull att bevara för framtida generationer att odla till förmån för livsmedelsproduktion och foder för livsmedelsproducerande djur. Sveriges jordbruksmark är idag för liten för att kunna försörja vår befolkning och större delar av

2019-12-03

401-1840-2019

den befintliga marken finns belägen i andra områden än där merparten av befolkningen bor, t.ex. som i Mälardalsregionen.

Regeringen beslutade 2017 om en livsmedelsstrategi för Sverige (prop. 2016/17:104) där målet är att, *"öka livsmedelsproduktionen i Sverige, stödja svensk och miljönriktad matkonsumtion och skapa sysselsättning på svensk landsbygd"*. Även miljökvalitetsmålet ett rikt odlingslandskap, talar om behovet att skydda jordbruksmark, *"Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks."*

I de fall där kommunen än dock vill ta jordbruksmark i anspråk för exploatering för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och detta behov inte kan tillgodoses på ett, från allmän synpunkt, tillfredsställande sätt, på någon annan mark så bör detta ske med så lite intrång som möjligt i det befintliga jordbruket. Se Jordbruksverkets rapporter och vägledningar om exploatering på jordbruksmark:

- <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/vasentligt-samhallsintresse-jordbruksmarken-i-kommunernas-fysiska-planering.html>
- <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/ettriktodlingslandskap/sejordbruksmarkensvarden.4.466f6a9c14e2f0659bbc544.html>
- <https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ovr357.html>

9. Bostadsbestånd och bostadsförsörjning

Målet med bostadssociala insatser är att säkerställa att alla ska få tillgång till en bostad, även de som av olika anledningar inte har möjlighet att få en bostad på den reguljära bostadsmarknaden. I en del fall kan det behövas ett individuellt utformat stöd för att kunna klara sitt boende. Den som har ett större behov av stöd kan behöva en bostad i en särskild boendeform/omvårdnadsboende anpassad till sitt behov.

Tillgången till bostäder, främst hyresrätter, är avgörande för att det bostadssociala arbetet (inklusive flyktingmottagande) ska kunna bedrivas med framgång. Läget på bostadsmarknaden i länet med få lediga hyreslägenheter innebär svårigheter att tillgodose behovet av lägenheter.

Länstyrelsen vill framhålla betydelsen av frågan om bostadsförsörjning i samband med aktualiseringen av kommunens översiktsplan. Enligt kommunens inrapporterade svar i 2019 års bostadsmarknadsenkät, som årligen skickas ut av Boverket till landets samtliga kommuner, framgår att det råder bostadsbrist för ungdomar och personer med funktionsnedsättning i kommunen.

Östhammar befinner sig i en arbetsmarknadsregion med goda kollektivtrafikförbindelser med buss till Uppsala och goda pendlingsmöjligheter till de norra delarna av Stockholmsregionen. Den höga sysselsättningsgraden i kommunen, där de två stora arbetsgivarna Sandvik Coromant i Gimo och kärnkraftverket i Forsmark utgör en viktig del för sysselsättningen, bidrar till att kommunen är intressant ur ett bostadsmarknadsperspektiv.

2019-12-03

401-1840-2019

Samtidigt begränsas dock möjligheterna av att bygga med anledning av begränsningar gällande tillgången på dricksvatten samt möjligheterna att ta hand om spillvatten då avloppsverken är maximerade i sin kapacitet. I vissa delar av kommunen utgör dock inte vattenfrågan något hinder för ny bostadsbebyggelse. Det gäller exempelvis i Hargshamn och Gimo.

I samband med aktualiseringen av översiktsplanen vill Länsstyrelsen framhålla betydelsen av att bostadsförsörjningen strategiskt kopplas samman med bland annat kompetensförsörjning och näringslivsutveckling då det är av stor betydelse ur ett regionalt tillväxtperspektiv.

10. Socialt god livsmiljö

I samhällsplaneringen ska kommunen främja en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på Boverkets vägledning om socialt god livsmiljö som t.ex. kan handla om att det finns god tillgång till service, arbetsplatser, utbildning, kollektivtrafik, rekreationsområden, kultur, fritidsaktiviteter och mötesplatser. Den goda livsmiljön främjar vardagslivet för medborgarna och ger goda förutsättningar för social sammanhållning, integration, trygghet, rekreation och fysisk aktivitet.

I översiktsplanen kan kommunen t.ex. lyfta fram frågor som rör trygghet, tillgänglighet, integration, jämställdhet, barnperspektivet m.m. för att belysa den från social synpunkt goda livsmiljön. Se mer under tidigare avsnitt *Social hållbarhet*.

10.1. Brottsförebyggande genom arkitektur och stadsplanering

Samhällsplanering som innehåller brottsförebyggande aspekter bidrar till ett hållbart, tryggare, jämlikt och mindre segregerat samhälle där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Att undersöka brett och ta in aspekter kring situationell prevention ger stadsmiljöer som upplevs inbjudande, upplysta, trygga och säkra. Länsstyrelsen vill lyfta att oberoende av vilket problem man står inför är nyckeln till framgång att jobba systematiskt: brottspecifikt, platsspecifikt, tidsspecifikt och kontextspecifikt.

För att engagera kommunens invånare, få de boendes lokala kännedom och göra mätningar av trygghet är trygghetsvandringar och medborgardialoger två sätt att samla in kunskap vad och vart invånarna upplever som otrygga platser. Länsstyrelsen anser därför att kommunen kan redan i översiktsplanen arbeta in trygghetsskapande riktlinjer och situationell prevention.

Boverket i samarbete med Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Länsstyrelsen och polismyndigheten har i november 2019 släppt rapporten 2019:20 *Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen*. Boverket har även gett KTH (Kungliga Tekniska Högskolan) i uppdrag att göra en litteraturstudie kring brottsförebyggande insatser med fokus på samhällsplanering.

2019-12-03

401-1840-2019

- https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2019/brottsfo_rebyggande-och-trygghetsskapande-perspektiv-och-atgarder-i-samhallsbyggnadsprocessen.pdf

KTH:s rapport - *Trygg stadsmiljö i praktiken - Visioner, exempel och tips:*

- https://www.kth.se/api/files/v1/file/eyJhbGciOiJIUzI1NiIsInR5cCI6IkpXVj99.eyJmaWxlIjp7ImkljoiNWRjM2E0M2MzOGNhMTAwNGI3YWJiOGUxIiwibmFtZSI6ImZpbGUuLCJvd25lei6InZhY2UifSwic3ViIjoiX2Fub255bW91cyIsImIzQWRtaW4iOmZhbHNiLCJpc01vZGVyYXRvcil6ZmFsc2UsImIhdCI6MTU3MzIxMzUwN30.4do6fqQx8ULaBFmAloulz3v3jMCTZiq86azkek7e_W0

En längre variant av KTH:s rapport finns även på:

- <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2019/trygg-stadsmiljo.pdf>

10.1.1. CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design)

En inriktning av situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att beakta hur fysiska miljöer utformas både vid planering av nya områden men även i förändring av den redan befintliga fysiska omgivningen kan förebygga brott och öka tryggheten i samhället. Detta kallas för Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED). CPTED kan t.ex. handla om arkitektur och byggande av bostadsområden men också om mindre förändringar som ex. bättre belysning och ta bort skymmande buskage. Andra generationens CPTED fokuserar på att stärka grannskapssammanhållning och den gemensamma känslan av samhörighet. En starkare sammanhållning och gemensam känsla för sitt bostadsområde leder i förlängningen till minskad brottslighet och ökad trygghet. CPTED handlar även om hur man gör platser attraktiva och hur man uppmuntrar till ett positivt användande av det offentliga rummet. Mer information om CPTED finns på BRÅ:

- <https://www.bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/situationell-prevention.html>

10.1.2. BoTryggt2030

Stiftelsen Tryggare Sverige har ansvar för BoTryggt2030. De kommer ge ut en vägledning under 2020 som erbjuder ett kunskapsbaserat koncept, med manualer och riktlinjer som handlar om att göra medvetna val när det gäller säkerhet- och trygghetsfrågor i utformningen av nya stadsdelar.

- www.botryggt.se

10.1.3. Platssamverkan - Business Improvement Districts (BID)

En brottsförebyggande metod som lyfts fram de senaste åren är platssamverkan. En form av platssamverkan går även under namnet Business Improvement Districts (BID). Det handlar om att t.ex. fastighetsägare, kommunen och andra aktörer går samman i en fristående, icke-vinstdrivande organisation och tar gemensamt ansvar

2019-12-03

401-1840-2019

för ett lokalt avgränsat område för att skapa säkra, trygga och attraktiva platser. Arbetet handlar om att skapa en levande, trygg och attraktiv miljö genom att ta ansvar för säkerhet, design, belysning, renhållning och evenemang m.m.

11. Mellankommunal planering

Alla kommuner är skyldiga att samordna sig på ett lämpligt sätt i beslut gällande regleringen av mark- och vattenområden, som angår flera kommuner. Länsstyrelsen har sedan till uppgift att granska kommunernas samordning av dessa mellankommunala frågor. Detta tar sig uttryck både i översiktsplanesammanhang i 3 kap. 10§ PBL och i överprövning av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt 11 kap. 10§ PBL. Läs mer om mellankommunal planering i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen*, se bilaga.

11.1. Region Stockholm – RUF5 och ÖMS

En ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050 vann laga kraft i oktober 2018. RUF5 2050 ska väga samman regionala behov, uttrycka Stockholmsregionens samlade vilja och den ligger till grund för regionens utveckling i ett långt perspektiv, läs mer på Region Stockholm:

- <https://www.sll.se/verksamhet/Regional-utveckling/utvecklingsplaner-och-strategier/rufs-2050/>

Parallellt med att ta fram RUF5 2050 pågick ett arbete om den långsiktiga storregionala utvecklingen i östra Mellansverige. Under 2018 antogs ÖMS 2050, vilket är ett gemensamt underlag för storregional samhällsplanering i östra Mellansverige och vägledande för regioner och kommuner. Uppsala län, där Uppsala kommun ingår, berörs av ÖMS 2050, se Region Stockholm:

- <https://www.sll.se/verksamhet/Regional-utveckling/utvecklingsplaner-och-strategier/oms-2050/>

12. Kulturmiljö och fornlämningar

Under 2018 har Riksantikvarieämbetet ändrat systemet för registrering av fornlämningar. Lämningarna i registret har fått nya beteckningar vilka inte kopplas till socken, utan är unika för hela landet. De gamla fornlämningsnumren finns dock kvar i beskrivningarna. Det nya fornsök är, liksom det gamla var, tillgängligt digitalt och återfinns under länken:

- <https://app.raa.se/open/fornsok/>

I aktualisering av översiktsplanen anser Länsstyrelsen att det vore värdefullt om skydd av fornlämningar och tillhörande fornlämningsområden lyfts in, redan under avsnitt om prövning av ny bebyggelse (jmf. information om dispenskrav inom strandskyddade områden i nu gällande översiktsplan).

I den gällande översiktsplanen presenteras kommunens kulturmiljöer översiktligt och hur dessa miljöer ska behandlas i planering. Kommunen har i den gällande översiktsplanen

2019-12-03

401-1840-2019

även redogjort för att det finns ett behov av ett kulturmiljövårdsprogram med ett tillhörande gestaltungsprogram för serviceorterna. Lämpligt är att det underlag tas med i aktualiseringen av översiktsplanen alternativt att kommunen redogör när ett sådant program planeras bli klart i en samlad prioriteringslista över alla strategiska dokument som kommunen ser behovet av eller avser att ta fram. Såvida underlaget ännu inte hinner bli klart till aktualiseringen kan det finnas skäl att redogöra kulturmiljöerna mer ingående i de fem serviceorterna samt för kustområdet.

I aktualiseringen av översiktsplanen ser Länsstyrelsen även att det finns ett behov av att kommunen tar fram tydliga riktlinjer som redogör hur kommunen ska ta tillvara värdefulla kulturmiljöer dels i planarbete och dels i lovgivning (bygglov, förhandsbesked).

12.1. Kommande underlag kulturmiljö

Länsstyrelsen har upprättat en databas och ett GIS-skikt över samtliga byggnader i Uppsala län som är skyddade i detaljplan med olika typer av kulturmiljömotiverade bestämmelser. Detta underlag kommer att göras tillgängligt för kommunerna under slutet av 2019/början av 2020.

13. Naturvärden och naturreservat

13.1. Grön infrastruktur

Länsstyrelsen har under 2019 beslutat om en handlingsplan för Grön infrastruktur i Uppsala län. Handlingsplanen är ett regionalt planeringsunderlag som pekar ut fyra insatsområden där arbetet med grön infrastruktur bör koncentreras under de kommande åren.

Enligt regeringsuppdraget ska planerna identifiera landskapets biotoper, strukturer, element och naturområden i land- och vattenmiljön inklusive i tätortsnära områden, och redovisa lämpliga bevarandeinsatser som hänsyn, skydd, skötsel och restaureringsinsatser, som bland annat kan utgöra grund för prövningsverksamhet och fysisk planering. Handlingsplanen för grön infrastruktur är ett viktigt kunskapsunderlag som ligger till grund för olika aktörers planering av insatser och åtgärder i landskapet. Handlingsplanen indikerar var olika former av statligt stöd till värdefulla naturområden ska riktas. Se mer om grön infrastruktur, ladda ner rapport och kartunderlag, på Länsstyrelsens hemsida:

- <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/stat-och-kommun/natur/gron-infrastruktur.html>

Till handlingsplanen finns även planeringsunderlag i form av GIS-skikt vilka nås via Länsstyrelsens webb-GIS.

I den planerade översiktsplanen behöver kommunen redovisa befintliga grönstrukturer och redogöra strategier hur och var kommunen planerar för att stärka

2019-12-03

401-1840-2019

och utveckla en sammanhängande grön infrastruktur i kommunen. Särskild i områden där exploateringstrycket är hög så som vid utvecklingen av serviceorterna. Länsstyrelsen ser gärna att grönstrukturer, gröna korridorer och områden med stor betydelse för den biologisk mångfalden redovisas tydligt i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskartor.

13.2. Naturreservat

Sedan Östhammar kommun antog sin nuvarande översiktsplan har det bildats fem nya naturreservat: Norrboda-Ugglan, Holmskatan, Snöbottenskarret, Kodödkärret, Granliden. Dessutom har tre befintliga naturreservat, däribland Florarna, fått stärkt skydd och/eller utvidgats. Det har även bildats tio nya skogliga biotopskyddsområden. Nedan finns sammanställning av naturreservaten samt de skogliga biotopskyddsområdena. Mer informations även på följande länk:

- <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

<i>Naturreservat</i>	<i>Beslutsdatum</i>	<i>Beslut</i>
Florarna	2018-11-19	Beslut om ny skötselplan, Beslut om utökning av geografisk utbredning, Beslut om utökat beslutssyfte, Beslut om nya skäl, Beslut om ytterligare föreskrifter, Beslut om upphävande av beslut (delvis) med avseende på syfte skäl och/eller föreskrifter
Granliden	2017-12-04	Beslut om bildande av Naturreservat
Holmskatan	2016-10-21	Beslut om bildande av Naturreservat
Kodödkärret	2017-11-06	Beslut om bildande av Naturreservat
Norrboda-Ugglan	2017-12-12	Beslut om bildande av Naturreservat
Slätön-Medholma	2018-12-17	Beslut om ny skötselplan, Beslut om utökat beslutssyfte, Beslut om nya skäl, Beslut om ytterligare föreskrifter, Beslut om upphävande av beslut (delvis) med avseende på geografisk utbredning, Beslut om upphävande av beslut (delvis) med avseende på syfte skäl och/eller föreskrifter
Snöbottenskarret	2016-10-21	Beslut om bildande av Naturreservat
Svanhusskogen	2017-09-18	Beslut om utökning av geografisk utbredning

<i>Skogligt biotopskyddsområde</i>	<i>Beslutsdatum</i>
Biotopskydd SK 108-2018	2018-11-28
Biotopskydd SK 259-2015	2016-03-29
Biotopskydd SK 335-2015	2016-11-10
Biotopskydd SK 394-2017	2018-04-05
Biotopskydd SK 412-2016	2017-09-26

2019-12-03

401-1840-2019

Biotopskydd SK 474-2017	2018-12-11
Biotopskydd SK 475-2017	2018-12-03
Biotopskydd SK 497-2015	2018-08-15
Biotopskydd SK 55-2018	2018-11-02
Biotopskydd SK 72-2016	2017-04-26

13.3. Invasiva arter (EU-förordning nr 1143/2014)

Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om EU:s förordning nr 1143/2014 gällande förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. För arter som finns upptagna på den s.k. unionsförteckningen som invasiva främmande arter inom EU finns särskilda bestämmelser för att hindra introduktion och spridning.

Länk till mer information:

- <https://www.naturvardsverket.se/Amnen/Invasiva-frammande-arter/>

13.4. Ekosystemtjänster

I översiktsplanering bör de ekosystemtjänster som kan påverkas av planeringen beskrivas och exploateringen anpassas därefter. För mer information om ekosystemtjänster i översiktsplanering se Boverkets hemsida:

- <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/>

13.5. Ekologisk kompensation

Länsstyrelsen vill påminna kommunen om att det är viktigt att kommunen i samband med fysisk planering arbetar med kompensationsåtgärder för att balansera förlusten av naturvärden. Kompensationsprincipen är tänkt att tillämpas i planprocessen vilket innebär att negativa konsekvenser vid en exploatering i första hand ska undvikas eller minimeras, i andra hand mildras. Länsstyrelsen vill lyfta att det finns en möjlighet att peka ut områden i en översiktsplan för ekologisk kompensation.

13.6. Skyddade arter och skyddsvärda träd

I samhällsplaneringen är det viktigt att ta hänsyn till hotade arter. Länsstyrelsen vill påminna om artportalen och trädportalen för skyddade arter och skyddsvärda träd.

- <https://www.artportalen.se/>
- <https://www.tradportalen.se/>

13.7. Generellt biotopskydd

Kommunen redogör för vilka områden som omfattas av det generella biotopskyddet. Skyddet syftar till att bevara småbiotoper i landskapet. Kommunen kan med fördel ange riktlinjer i översiktsplanen för hur det generella biotopskyddet ska hanteras i detaljplaneprocesser. Biotopskyddet är en förbudslagstiftning och Länsstyrelsen får i enskilda fall medge undantag från det generella biotopskyddet men bara om det finns

2019-12-03

401-1840-2019

särskilda skäl. Möjligheten till undantag är till för situationer då andra intressen att nyttja mark- eller vattenområden kan anses vara mer angelägna än intresset av att behålla enstaka, skyddade biotoper. Dispens ska dock ges restriktivt. Vid bedömningen av om särskilda skäl finns ska Länsstyrelsen även väga in skadans omfattning på biotopen liksom om skadan är bestående eller inte. Länsstyrelsen anser att möjligheten att bevara biotopen alltid ska utredas i första hand vid detaljplanering av ett område. För mer information om biotopskydd hänvisar Länsstyrelsen till Naturvårdsverkets vägledning:

- <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Biotopskyddsomraden/>

14. Markavvattning och markavvattningsföretag

Stora delar av befintlig jordbruksmark är dikade. Det är därför viktigt att tidigt i kommande planeringsprocesser ta reda på var befintliga markavvattningsföretag finns och utreda hur dessa kan komma att påverkas.

I samband med planläggning av områden där det finns våtmark eller annan mark där markavvattning kommer att krävas, måste det markavvattningsförbud som råder i Uppsala län vägas in tidigt i planeringsprocessen. Markavvattningsförbudet innebär ett hårdare bevarandeskydd. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattnande åtgärden.

Markavvattningsföretag är även att betrakta som juridiska personer och det är viktigt att inkludera dem i planlägningsprocessen. Markavvattningsföretagen kan ha stor betydelse för kommande planering då både bebyggelse, avlopp och dagvattenhantering många gånger är beroende av väl fungerande markavvattningssystem i landskapet. Befintliga anläggningar är i regel inte anpassade för ytterligare belastning och det kan komma att kräva flertalet åtgärder för att anpassa och upprätthålla befintlig avvattningen i landskapet för framtida behov. I många fall kan juridiska processer vara nödvändiga för att komma till rätta med ansvar, utformning och underhåll.

14.1. Vattenverksamhet

Vattenverksamhet är åtgärder som görs i ett vattenområde d.v.s. ett område som står under vatten vid högsta förutsebara vattenstånd som är ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarker är att betrakta som ett vattenområde. Vissa åtgärder i strandområden, farleder eller i hamnar, fritidshamnar och gästhamnar kan vara vattenverksamhet. Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen medan andra verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det är viktigt att tänka på att det kan krävas en prövning av vattenverksamheten innan eventuella åtgärder genomförs och att kommunen ska ha med det tidigt i planeringsprocessen.

Den farledsfördjupning och utbyggnad av Hargs hamn som nämns i gällande Översiktsplan har tillståndsprövats av mark- och miljödomstolen. Sjöfartsverket har tagit över den del som rör åtgärder i farleden och de muddringsarbeten som ingår i

2019-12-03

401-1840-2019

ansökan kommer påbörjas under år 2020. Tillstånd till arbetena gavs 23 oktober 2012 och tillståndet är giltigt i 10 år från det datum som domen vunnit laga kraft.

Lagstiftningen som rör vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken) har ändrats vad gäller omprövning av moderna miljövillkor för dammar med vattenkraftsproduktion. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019. Syftet med ändringen i lagstiftningen är att på ett systematiskt sätt arbeta med att uppnå MKN för våra vattendrag och ytterligare arbeta med fria vandringsvägar. Ändringen kan få betydelse i detaljplaneringen i närområden till dammanläggningar som utgör vandringshinder, vilket kommunen bör ha i åtanke vid översiktsplanering. För vissa åtgärder kan det komma att behövas större ytor för att utföra lämpliga åtgärder.

15. Höga objekt och mobilmaster

Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om att höga byggnadsobjekt, t.ex. byggnader, master, torn, pyloner osv., kan orsaka störningar för både Försvarsmakten och civil luftfart, se även tidigare stycke under Riksintresse kommunikationer civil luftfart och riksintresse för totalförsvarets militära del.

Luftfartsverket uppmärksammar kommunen om att under vindkraft bör, liksom under telemaster, nämnas att alla vindkraftverk oavsett placering på svenskt territorium eller territorialvatten som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

Mobilmaster kan beroende på hur de placeras påverka landskapsbild, natur- och kulturvärden i olika omfattning. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att ange kommunens riktlinjer för placering av mobilmaster i översiktsplanen.

15.1. Påverkan radiosignaler

Om översiktsplanen berör vindkraftverk, så kan uppförandet av dessa riskera att störa radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. Post- och telestyrelsen (PTS) rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

16. Övriga upplysningar som berör översiktsplanering

16.1. Kapaciteten i transmissionsnätet

Uppsala län är idag ett område med begränsad kapacitet i transmissionsnätet.

Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätstrukturen i regionen. Ledtiderna för att få till stånd nya kraftledningar är kan vara uppemot 10–15 år. Detta behöver beaktas i samhällsplaneringen i allmänhet och vid planering av särskilt elintensiv verksamhet i synnerhet. Det är regionnätägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på

2019-12-03

401-1840-2019

transmissionsnättnivå. Normalt behöver Svenska kraftnät alltid involveras vid etablering av verksamheter som förbrukar mer än 100 MW.

Svenska kraftnät (SvK) har initierat ett investeringspaket, NordSyd, vilket innefattar en rad förstärkningar av transmissionsnätet mellan elområde 2 och 3, ett geografiskt område som sträcker sig ungefär från Västernorrland i norr till Västmanland söder. Resultatet kommer att bli ett mer flexibelt och robust transmissionsnät som är förberett för förändringar i det svenska elsystemet och samtidigt kan möta behoven av ökad överföring från norr till söder vilket i sin tur medför att transmissionsnätet kommer klara av en betydande högre grad av uttag i regionen.

Mer information om NordSyd samt övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el finns i dokumentet *Systemutvecklingsplan 2018-2027* samt på Svenska kraftnäts hemsida:

- <https://www.svk.se/natutveckling/stamnatsprojekt/nordsyd/>
- <https://www.svk.se/siteassets/om-oss/rapporter/2017/svenska-kraftnats-systemutvecklingsplan-2018-2027.pdf>

Läs även Svenska Kraftnäts yttrande, se bilaga.

16.2. Lagändringar

16.2.1. Nytt 6 kapitel i miljöbalken

Den 1 januari 2018 infördes ett nytt 6 kapitel i MB om miljöbedömningar. Läs mer på Naturvårdsverkets hemsida om strategiska miljöbedömningar samt se deras vägledning om strategisk miljöbedömning:

- <http://www.naturvardsverket.se/miljobedomningar>

16.2.2. Miljöbedömningsförordning införs

Under 2018 ersattes förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar med Miljöbedömningsförordningen (2017:966):

- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/_sfs-2017-966

16.2.3. Klimatlag

Den 1 januari 2018 trädde den nya klimatlagen (2017:720) i kraft. Riksdagen fattade under 2017 beslut om ett klimatpolitiskt ramverk. Det klimatpolitiska ramverket består av nya klimatmål, en klimatlag samt ett klimatpolitiskt råd. Mer finns att läsa på Regeringskansliet:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/01/fran-och-med-idag-har-sverige-en-klimatlag/>

17. Bilagor

17.1. Inkomna yttranden

Luftfartsverket (LFV), 2019-07-10
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2019-08-23
Trafikverket, 2019-08-29
Energimyndigheten, 2019-09-03
Svenska kraftnät, 2019-09-11
Strålsäkerhetsmyndigheten, 2019-09-11
Statens Geotekniska institut (SGI), 2019-09-12
Post och Telestyrelsen, 2019-09-12
Försvarsmakten, 2019-09-13
Sveriges Geologiska undersökning (SGU), 2019-09-13
Sjöfartsverket, 2019-09-13
Skogsstyrelsen, 2019-09-19

17.2. Övriga beslut och dokument

Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen, Länsstyrelsen, publicerad 2018.

Beslut om fastställande av bevarandeplaner för Natura 2000, 2017-03-31, Dnr. 511-6694-16, Länsstyrelsen Uppsala län.

Beslut om fastställande av bevarandeplaner för Natura 2000, 2016-12-15, Dnr. 511-0888-16, Länsstyrelsen Uppsala län.

Regional överenskommelse om integration och etablering i Uppsala län 2019–2021

Rapport: *Uppföljning av genomförande av Regional överenskommelse om integration och etablering i Uppsala län, januari – december 2019*, Länsstyrelsen i Uppsala län

2019-12-03

401-1840-2019

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av planhandläggare Märta Alsén med planhandläggare Katja Saranka som föredragande. I den slutliga handläggningen har också planhandläggarna Åsa Blomster och Märta Alsén, handläggare bostadsförsörjning Karin Lindeberg, klimatanpassningssamordnare Daniel Öman, handläggare regional tillväxt Ted Bergman, miljöskyddshandläggarna Ulf Lindblom, Carl Hellström, Sofie Viksten och Torbjörn Jansson, vattenskyddshandläggare Jan Eckhéll, handläggare vatten- och naturtillsyn Helena Holmberg, naturvårdshandläggarna Sonja Preuss och Camilla Wessberg, handläggare enheten för jordbrukskontroll Ulf Rosendahl, handläggare fornlämningsfrågor Ann Luthander, bebyggelseantikvarie Julia Chirokova, handläggare miljöstrategienheten Gunilla Lindgren, Anna Karlsson, Aino Inkinen och Malin Larsson, handläggare social hållbarhet Averhed Yevgeniya, Janni Bohman och Mattias Lindh medverkat.

Inkomna yttranden från statliga myndigheter och bolag samt bilagor från Länsstyrelsen.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

1. Luftfartsverket (LFV), lfv@lfv.se
2. Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), registrator@ssm.se
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), registrator@msb.se
4. Sveriges geologiska undersökningar (SGU), sgu@sgu.se
5. Statens geotekniska institut (SGI), sgi@swedgeo.se
6. Svenska kraftnät, registrator@svk.se
7. Post- och telestyrelsen (PTS), pts@pts.se
8. Trafikverket, eskilstuna@trafikverket.se
9. Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se
10. Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
11. Riksantikvarieämbetet (RAÄ), registrator@raa.se
12. Energimyndigheten, registrator@energimyndigheten.se
13. Fortifikationsverket, fortv@fortv.se
14. Boverket, registraturen@boverket.se
15. Lantmäteriet (LM), registrator@lm.se
16. Sjöfartsverket, sjofartsverket@sjofartsverket.se